

RAPORT

Księgowi jako kluczowi doradcy klienta?

Rola, wyzwania i rozwój zawodu
okiem księgowych i przedsiębiorców

fill·up® | k·24® formalności
wypełnione

Strażnik faktur i rozliczeń czy strategiczny doradca?

O roli współczesnego księgowego

Szanowni Państwo,

w dynamicznie zmieniającym się środowisku biznesowym zawód księgowego ewoluuje szybciej niż kiedykolwiek wcześniej. **Aż 58% księgowych zapytanych w badaniu fillup k24 „Portret księgowych w Polsce” o największe wyzwanie, przed jakim stoją, wskazało na adaptację do szybko zmieniających się przepisów.** Rzeczywistość legislacyjna, która nie ułatwia wypełniania codziennych obowiązków, nakłada na księgowych konieczność stałego doskonalenia umiejętności i biegłości w interpretacji przepisów. Jednocześnie postęp technologiczny wprowadza nowe narzędzia, których obsługa, choć zwiększa efektywność pracy, wiąże się z kolejnymi wyzwaniami. **Co trzeci księgowy wskazuje na trudności związane z adaptacją do nowych technologii. Z innej strony 61% badanych podkreśla, że ich umiejętne wykorzystanie pozwala na oszczędność czasu oraz zwiększenie efektywności.**

Nasz najnowszy raport pokazuje również pewną rozbieżność w postrzeganiu roli księgowych przez przedsiębiorców. **Pracodawcy i klienci biur rachunkowych coraz częściej oczekują od księgowych dodatkowego wsparcia w doradztwie strategicznym – co piąty przedsiębiorca postrzega w konsultacjach główny obowiązek księgowego.** Oznacza to pojawiającą się na rynku potrzebę rozwoju roli księgowych, a także potencjał budowania jeszcze mocniejszych relacji na linii księgowość–biznes, które mogą przetożyć się na obopólny sukces.

Zachęcamy do lektury raportu, który nie tylko rzuca światło na wyzwania i możliwości związane z zawodem księgowego, ale również wskazuje kierunki, w jakich będzie rozwijać się ta profesja w przyszłości. Wierzymy, że znajdą tu Państwo wiele informacji, które pomogą spojrzeć na księgowość z nowej, bardziej strategicznej, a może i bardziej inspirującej perspektywy.

Artur Kaczmarek, Dyrektor ds. komunikacji w e-file

Za wkład merytoryczny dziękujemy:

- Agencji Badawczej SW Research
- Beacie Boruszkowskiej, Prezes Krajowej Izby Biur Rachunkowych
- dr. Michałowi Hendrykowi, rzecznikowi prasowemu Stowarzyszenia Księgowych w Polsce
- Monice Piątkowskiej, doradcy podatkowemu fillup
- dr. hab. Stanisławowi Hońko, prezesowi Zarządu Głównego Stowarzyszenia Księgowych w Polsce
- Wojciechowi Jagodzińskiemu, ekspertowi ds. badań e-file

Wydawca

e-file sp. z o.o. sp. k
ul. Jeziorańska 12
60-461 Poznań

Koordynator projektu

dotrelations
dotpr Skowronek, Łażniewski sp. j.
ul. Dąbrowskiego 308
60-406 Poznań

Redakcja

Artur Kaczmarek
Izabela Łagun
Alicja Chwieduk
Bożena Kurzyńska
Ewa Sroka
Marta Bartoszczyk
Wojciech Jagodziński

Skład

Horsefield
ul. Kobylepole 8
61-304 Poznań

Korekta

Małgorzata Kowalska

Zdjęcia

archiwum firmy e-file sp. z o.o. sp. k, Freepik

Spis treści

6 Ewolucja zawodu księgowego.

Od glinianych tabliczek do faktur w chmurach

12 Między relacjami a twardymi danymi.

Jakie kompetencje liczą się w księgowości?

18 Partnerstwo i wsparcie.

Relacje między księgowymi a biznesem

22 Technologia w księgowości.

Wzrost efektywności czy ryzyko dla zawodu?

28 Przyszłość zawodu księgowego w Polsce.

Ewolucja w erze cyfrowej

33 Wymarzona praca.

Stabilna i z perspektywą rozwoju

37 Gdzie sztuczna inteligencja nie ma szans z księgowymi?

Partner raportu:

KRAJOWA IZBA
BIUR RACHUNKOWYCH

Wkład merytoryczny:

Stowarzyszenie
Księgowych
w Polsce

fill-up® | k-24® formalności
wypełnione

Księgowi jako kluczowi doradcy klienta? Najciekawsze dane z raportu

Esencja pracy księgowego

Perspektywa księgowych

Więcej niż co drugi księgowy wskazuje, że do jego głównych obowiązków należy prowadzenie ksiąg rachunkowych (55%). Nieco rzadziej wymieniane są sporządzanie sprawozdań finansowych (45%) i bieżąca weryfikacja dokumentów (45%). Co trzecia osoba (35%) przygotowuje deklaracje podatkowe, zaś co czwarta (24%) nadzoruje obieg dokumentów finansowych.

Zawód doceniany jest jako dający możliwości rozwoju (14%) i odpowiednie wynagrodzenie (11%). Często także jako pozytywy wskazywane są stabilność zatrudnienia (9%) oraz działania analityczne wymagające rzetelności (9%).

Perspektywa przedsiębiorców

Przedsiębiorcy najczęściej widzą księgowego przez pryzmat posiadania szerokiej wiedzy i kompetencji w swoim zawodzie (31%). Nieco mniejszy odsetek z nich wskazuje na łączenie kompetencji miękkich z praktyczną wiedzą (29%). Więcej niż co czwarty przedsiębiorca docenia profesjonalne wsparcie księgowego (27%), zaś 23% uznaje księgowego za zaufanego doradcę. Co piąta osoba (21%) uważa, że księgowość to koszt, choć niezbędny.

Co czwarty przedsiębiorca ocenia, że dostaje średnio raz w miesiącu wartościowe porady od działu księgowości. Łącznie prawie siedmiu badanych na dziesięciu (68%) otrzymuje cenne informacje od księgowych przynajmniej raz na kwartał.

Co dla zawodu przyniesie przyszłość?

Perspektywa księgowych

Wśród wyzwań i możliwości rozwoju zawodu w najbliższych latach księgowi widzą przede wszystkim kwestię zmian w przepisach (21%). Nieco rzadziej wymieniane są wykorzystanie sztucznej inteligencji (17%) oraz wdrażanie nowych technologii (15%). Więcej niż co dziesiąta osoba (12%) przewiduje rozwój nowych kompetencji u księgowych.

Perspektywa przedsiębiorców

Blisko co drugi badany (52%) przewiduje, że w przyszłości od księgowych będzie się wymagać zaawansowanej analizy danych. Co czwarta osoba (26%) wskazuje na doradztwo strategiczne, zaś nieco mniejszy odsetek – zarządzanie ryzykiem (23%). Znajomość technologii blockchain wymienia 20% respondentów.

Dokształcanie się i aktualizacja wiedzy

Blisko co czwarty księgowy (23%) dokształca się w zakresie księgowości częściej niż raz w miesiącu. Łącznie ponad połowa badanych (57%) robi to przynajmniej raz na kwartał.

Nowoczesne technologie w pracy księgowego

Perspektywa księgowych

Zdecydowana większość księgowych (83%) korzysta w pracy z oprogramowania księgowego. Znacznie rzadziej wskazywane są platformy do zarządzania dokumentami (35%), komunikatory (33%) oraz technologia służąca automatyzacji procesów (31%). Z platform analitycznych korzysta 15% badanych, zaś ze sztucznej inteligencji – 13%.

Najważniejsza korzyść płynąca z wykorzystania technologii to według księgowych oszczędność czasu (35%). Nieco mniejsza grupa (27%) wskazuje na zwiększenie efektywności (27%). Co piąty badany (21%) docenia możliwość redukcji błędów.

Perspektywa przedsiębiorców

Dla przedsiębiorców, których księgowi wykorzystują technologię w pracy, najważniejszymi korzyściami są redukcja błędów (40%) oraz oszczędność czasu (38%). Blisko trzy osoby na dziesięć (28%) wskazują na zwiększenie efektywności, a taki sam odsetek – na lepszą analizę danych. Co czwarty przedsiębiorca dostrzega korzyści w lepszej komunikacji.

Sztuczna inteligencja (AI)

Aż 60% księgowych oraz 41% przedsiębiorców ocenia, że sztuczna inteligencja (AI) nie będzie w stanie zastąpić ludzi w budowaniu relacji z klientami. Blisko co drugi księgowy (47%) i co trzeci przedsiębiorca (29%) wątpią w możliwość zastąpienia ludzi w negocjacjach.

Kluczowe kompetencje

Perspektywa księgowych

Dwie na trzy osoby pracujące jako księgowi wskazują, że najważniejsza kompetencja w ich zawodzie to znajomość przepisów prawa podatkowego. Istotna jest także biegłość w obsłudze programów księgowych (60%). Czterech respondentów na dziesięciu (41%) ocenia jako ważne sporządzanie sprawozdań finansowych, zaś co trzeci – analizowanie danych.

Kluczowe kompetencje miękkie według księgowych to przede wszystkim zarządzanie czasem (57%) i cierpliwość (57%). Niemal co drugi badany wymienia także umiejętność pracy w zespole (47%), zaś nieco mniejszy odsetek – komunikatywność (44%).

Perspektywa przedsiębiorców

Dla przedsiębiorców kluczowa jest znajomość przepisów prawa podatkowego (57%). Rzadziej, choć nadal jako istotne, wymieniane są znajomość lokalnych uwarunkowań w urzędzie skarbowym (37%), biegłość w obsłudze programów księgowych (34%) oraz sporządzanie sprawozdań finansowych (30%).

Istotne kompetencje miękkie księgowych to według przedsiębiorców komunikatywność (45%) oraz cierpliwość (45%). Często wskazywane są także zaangażowanie w pracę (39%) oraz empatia (35%).

Ewolucja zawodu księgowego

Od glinianych tabliczek do faktur w chmurach

Czym zajmują się obecnie księgowi w Polsce? Zgodnie z badaniem fillup k24 „Portret księgowych w Polsce” 55% z nich wskazuje jako swój główny obowiązek prowadzenie ksiąg rachunkowych, a czynność ta zajmuje pierwsze miejsce na liście niezależnie od miejsca zatrudnienia. Czy było tak jednak zawsze? Jak na przestrzeni lat zmieniały się obowiązki i czy obecnie sytuacja księgowych różni się znacząco od tej sprzed kilkunastu czy kilkudziesięciu lat?

Ewolucja zawodu księgowego to fascynujący proces, który odzwierciedla zmiany gospodarcze, społeczne i technologiczne na przestrzeni wieków. Pomijając historię z czasów starożytnych, kiedy to kupcy trudnili się prowadzeniem rachunkowości, a królowie posiadali skarbników pilnujących zebranych podatków i danin, o zawodzie księgowego *sensu stricto* można mówić od renesansu, kiedy to nastąpił rozwój podwójnej księgowości. Od tego czasu zawód księgowego stał się nieodłącznym elementem funkcjonowania instytucji finansowych i działalności gospodarczych. Z biegiem lat księgowość przekształcała się pod wpływem zmian w prawie, technologii oraz rosnących oczekiwań dotyczących transparentności i odpowiedzialności finansowej.

Można śmiało powiedzieć, że współczesna księgowość to **dynamiczna dziedzina, która nieustannie adaptuje się do zmieniających się warunków gospodarczych, technologicznych i prawnych**. Postęp technologiczny, a zwłaszcza rozwój narzędzi cyfrowych i oprogramowania księgowego, zrewolucjonizował sposób, w jaki prowadzi się ewidencję finansową. Automatyzacja procesów księgowych, integracja z systemami bankowymi, a także możliwości analizy danych w czasie rzeczywistym pozwalają na zwiększenie efektywności pracy księgowych oraz minimalizację ryzyka błędów. W dobie cyfryzacji i globalizacji księgowość nie tylko staje się więc narzędziem ewidencji, ale również **pozwała na prowadzenie analityki, która umożliwia podejmowanie bardziej świadomych decyzji biznesowych**.

To, co z jednej strony jest ogromną zaletą, z drugiej przysparza pewnych trudności. Księgowi bowiem muszą sprostać rosnącym wymaganiom w zakresie regulacji i zgodności z przepisami prawnymi, zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym. Ta złożoność oraz różnorodność regulacji prawnych sprawiają, że księgowi muszą być na bieżąco z najnowszymi przepisami dotyczącymi podatków i sprawozdawczości finansowej oraz standardami rachunkowości. Ponadto rosnąca rola społecznej odpowiedzialności biznesu oraz wymogi dotyczące transparentności finansowej powodują, że **księgowość staje się kluczowym elementem strategii zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstw**. Księgowi zatem nie tylko nadzorują finanse, lecz także odgrywają istotną rolę w zarządzaniu ryzykiem oraz zapewnianiu odpowiedzialności wobec interesariuszy – stają się w pewien sposób doradcami strategicznymi pomagającymi przedsiębiorcom w podejmowaniu kluczowych decyzji biznesowych.

Modern księgowing

Tyle mówi teoria, a jak wygląda rola księgowego współcześnie, oczami księgowych i przedsiębiorców?

Przeprowadzając badanie fillup k24 „Portret księgowych w Polsce”, zapytaliśmy przedsiębiorców, jakie określenia pasują do księgowego lub działu księgowości w ich firmie. **Wiedza i kompetencje potrzebne do wykonywania zawodu były wskazywane najczęściej (31%)** – co oznacza, że przedsiębior-

cy doceniają specjalistyczną wiedzę księgowych, uznając ją za kluczowy element funkcjonowania ich firm. Jednak nie tylko kompetencje „twarde” są doceniane – na drugim miejscu znalazło się ich połączenie z tak zwanymi kompetencjami miękkimi, czyli pozwalającymi na skuteczne komunikowanie się i adaptację do różnych sytuacji (29%). Kolejne miejsca zajęły określenia związane ze strategicznym podejściem przedsiębiorców do roli księgowej w fir-

mie: *Zapewnia mi profesjonalne wsparcie, niezbędne w zarządzaniu firmą; jest moim zaufanym doradcą* czy *Jest strategicznym partnerem, kluczowym do funkcjonowania mojej firmy*. Te odpowiedzi jasno wskazują, że **współcześni przedsiębiorcy traktują księgowych nie tylko jako fachowców od rozliczeń, ale także jako partnerów, od których zależy zarówno bieżące funkcjonowanie, jak i przyszły rozwój firm.**

Proszę wskazać, które określenia pasują do księgowego / działu księgowości w Pana/Pani firmie? (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań. N przedsiębiorcy = 150

Czym obecnie zajmują się księgowi w swojej pracy?

Zgodnie z wynikami badań wskazali oni, iż do najważniejszych obowiązków należy przede wszystkim **prowadzenie ksiąg rachunkowych** – takiej odpowiedzi udzieliła ponad połowa ankieterowanych. **Sporządzanie sprawozdań finansowych oraz bieżąca weryfikacja dokumentów** to zadania, które również odgrywają istotną rolę w ich codziennej pracy, a wskazane zostały przez po równo 45% ankieterowanych księgowych. Co trzecia osoba (35%) zajmuje się przygotowaniem deklaracji podatkowych, natomiast co czwarta (24%) odpowiada za nadzór nad obiegiem dokumentów finansowych.

Jakie są główne obowiązki księgowych? (%)

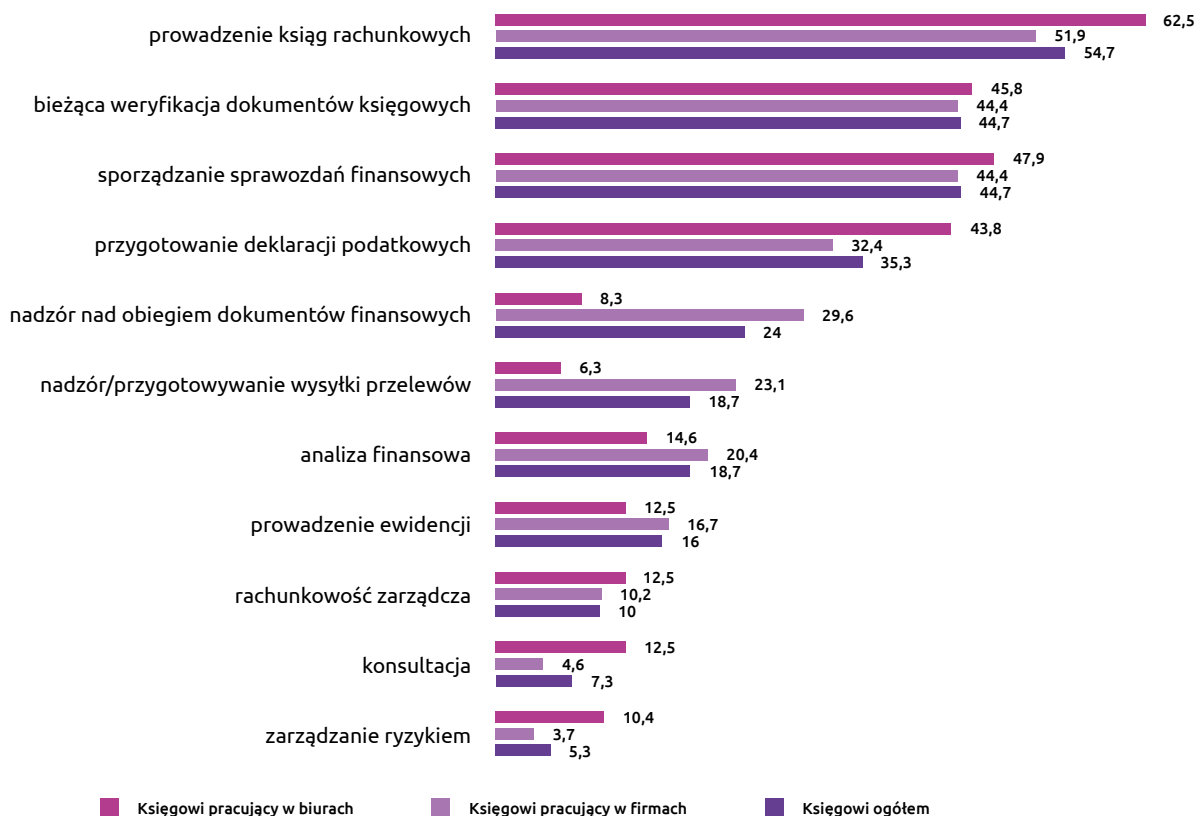

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań. N księgowi = 150

Księgowi pracujący w biurach rachunkowych znacznie częściej od tych zatrudnionych w firmach wskazują jako swój główny obowiązek pracę związaną z prowadzeniem ksiąg rachunkowych (62% do 51%), przygotowaniem deklaracji podatkowych (44% do 32%), konsultacjami (12% do 5%) i zarządzaniem ry-

zykiem (10% do 4%) – podczas gdy w obowiązkach księgowych zatrudnionych w firmach częściej wymieniano nadzór nad obiegiem dokumentów finansowych (30% do 8%) oraz nadzór/przygotowanie wysyłki przelewów (23% do 6%).

Jakie są główne obowiązki księgowych? Wskaż max. 3 z nich. (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań. N księgowi = 150

Czy przedsiębiorcy zatrudniający księgowych widzą podobnie obowiązki swoich pracowników?

Właściciele firm nieco inaczej patrzą na wykonywane przez księgowych obowiązki. Na pierwszym miejscu podobnie wyznaczyli prowadzenie ksiąg, jednak różnice pojawiają się w ocenie pozostałych obowiązków.

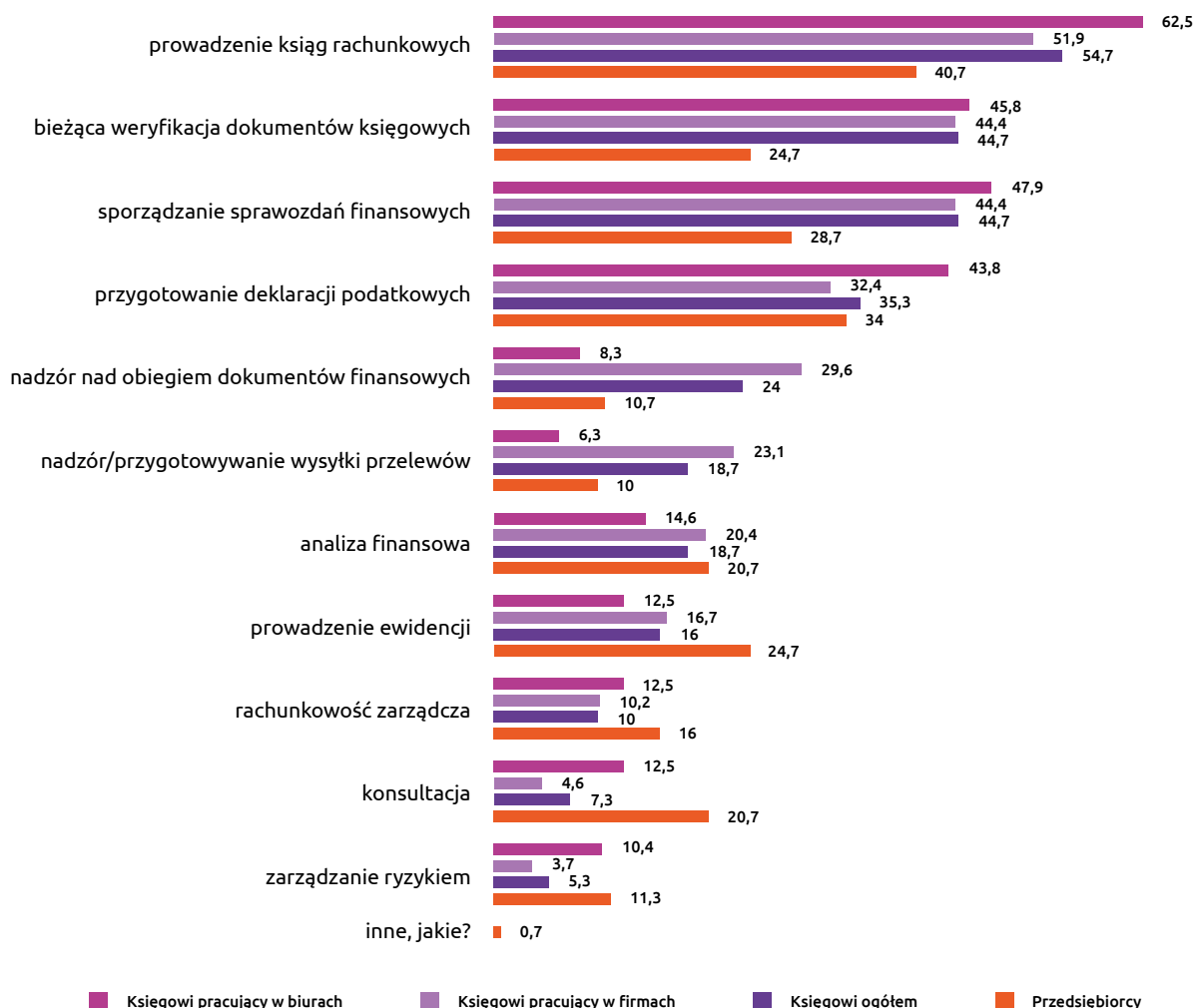
Przedsiębiorcy znacznie rzadziej niż księgowi wskazywali na bieżącą weryfikację dokumentów jako jeden z głównych obowiązków księgowych.

Co czwarty badany właściciel firmy postrzega to zajęcie jako jedno z podstawowych w pracy księgowych, podczas gdy blisko połowa (45%) ankietowanych księgowych widzi w weryfikacji dokumentów jeden ze swoich głównych obowiązków. Podobna rozbieżność w odpowiedziach widoczna jest w ocenie sporządzania sprawozdań finansowych. Jako główny obowiązek księgowych wskazało

ją 29% przedsiębiorców i 45% księgowych. Nadzór nad obiegiem dokumentów finansowych również był rzadziej wybieraną odpowiedzią przez przedsiębiorców niż księgowych – jako jeden z głównych obowiązków księgowych wskazał go co dziesiąty właściciel firmy i prawie co czwarty księgowy.

Przedsiębiorcy częściej z kolei wybierali zadania, które dla samych specjalistów wydają się mieć mniejsze znaczenie w codziennej pracy. **Konsultacje jako główny obowiązek księgowych dostrzegł co piąty pracodawca.** Tak wysoki wynik (w porównaniu do zaledwie 7% księgowych, którzy wskazali taką odpowiedź) może świadczyć o silnej potrzebie doradztwa wyrażanego przez właścicieli firm. Różnice są podobnie wyraźne w odniesieniu do prowadzenia ewidencji – to zadanie za istotne uznaje co czwarty przedsiębiorca, podczas gdy zaledwie 16% księgowych widzi w nim jeden ze swoich głównych obowiązków.

Jakie są główne obowiązki księgowych? Wskaż max. 3 z nich. / Jakie są główne obowiązki księgowej / księgowego / działu księgowości w Pana/Pani firmie? Proszę wskazać max. 3 z nich. (%)

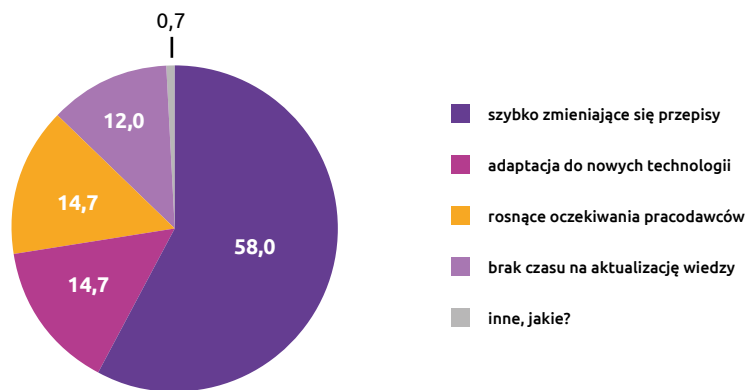
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań. N księgowi = 150; N przedsiębiorcy = 150

Największym wyzwaniem, przed jakim stają księgowi w dzisiejszych czasach, jest **adaptacja do szybko zmieniających się przepisów** – podkreśla to **58%** ankieterowanych księgowych ogółem, jednak zdecydowanie częściej dotyczy ona za-

trudnionych w firmach niż pracowników biur rachunkowych (różnica 12 p.p.). To zdanie podzielają przedsiębiorcy, wskazując **szybko zmieniające się przepisy** jako największe wyzwanie księgowo-podatkowe dla swojej firmy (47%).

Jakie jest główne wyzwanie, przed jakim stoisz jako księgowy/-a? (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań. N księgowi = 150

Adaptacja do nowych technologii znalazła się na drugim miejscu w obu badanych grupach (15% księgowych i 20% przedsiębiorców). Pozostałe wyzwania zostały ocenione w podobnej kolejności, przez co możemy wnioskować, że **polscy księgowi i przedsiębiorcy dostrzegają podobne wyzwania, wspólnie mierząc się z tymi samymi trudnościami, które definiują współczesne środowisko biznesowe. Z jednym wyjątkiem: 5% przedsiębiorców wskazało, że nie ma wyzwań księgowo-podatkowych,**

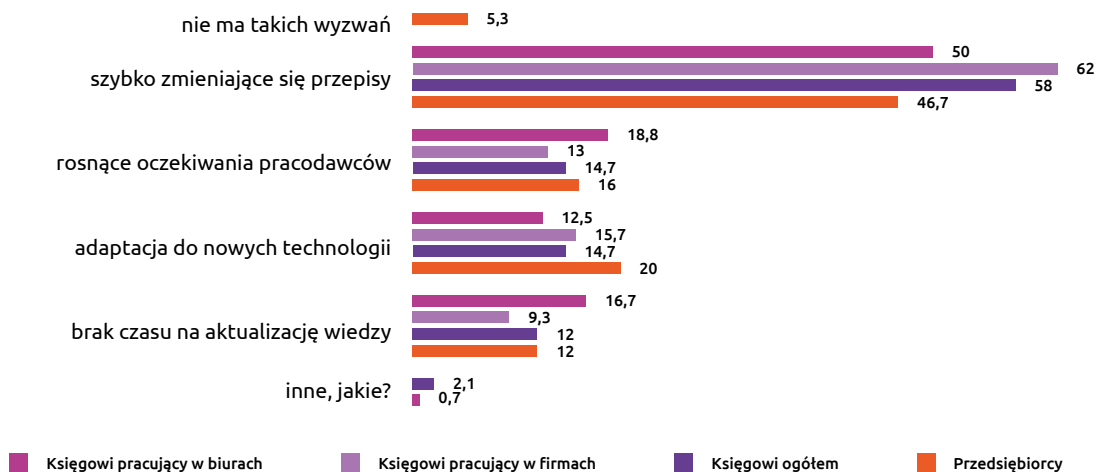
przed którymi stoi ich firma. To zdanie podzieliło mniej niż 1% księgowych ogółem.

Występowały też różnice w ocenie wyzwań przez księgowych w zależności od miejsca pracy. Ci, którzy pracują w biurach rachunkowo-podatkowych, częściej niż pracownicy firm wskazywali jako wyzwanie rosnące oczekiwania pracodawców (różnica 6%) oraz brak czasu na aktualizację wiedzy (różnica 7%).

Jakie jest największe wyzwanie, przed jakim stoisz jako księgowy/-a?

Jakie jest Pani/Pana zdaniem największe wyzwanie księgowo-podatkowe, przed jakim stoi Pana/Pani firma? (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań. N księgowi = 150; N przedsiębiorcy = 150

Beata Boruszkowska

Prezes Krajowej Izby Biur Rachunkowych. Od 1997 roku związana z usługami księgowymi prowadzonymi przez biura rachunkowe. Od 2006 roku właścicielka Biura Rachunkowego BEATA.

Kiedy ponad 25 lat temu zaczynałam pracę w księgowości, zetknęłam się ze stereotypem księgowej jako osoby, która jest zamknięta w swoim świecie cyferek, faktur i papierów. Zawód postrzegany był jako bardzo nudny i powtarzalny. Jednocześnie powszechnie wiadomo było, że księgowka to ważna osoba w firmie, która ma sporą wiedzę i potrafi przewidzieć skutki podatkowe konkretnych działań zachodzących

w przedsiębiorstwie. Szybko przekonałam się, że księgowka nie tylko musi być pewna swoich działań, ale też nieustannie pogłębiać wiedzę, żeby dobrze wykonywać swoją pracę. Jej praca natomiast wcale nie jest nudna.

Obecnie praca w księgowości to ciągła nauka nowych przepisów, dostosowywanie systemów informatycznych do nowych rozwiązań technologicznych, poszukiwanie rozwiązań automatyzacji pracy i umiejętność elastycznego dostosowywania się do nowych warunków. Trudno to nazwać nudną pracą. Przeciwnie. Praca w księgowości staje się coraz ciekawsza. Powszechna automatyzacja pozwala eliminować rutynowe, powtarzalne obowiązki, np. obieg papierowych faktur, gdy mamy dostęp do elektronicznych dokumentów i ich wizualizacji.

Między relacjami a twardymi danymi

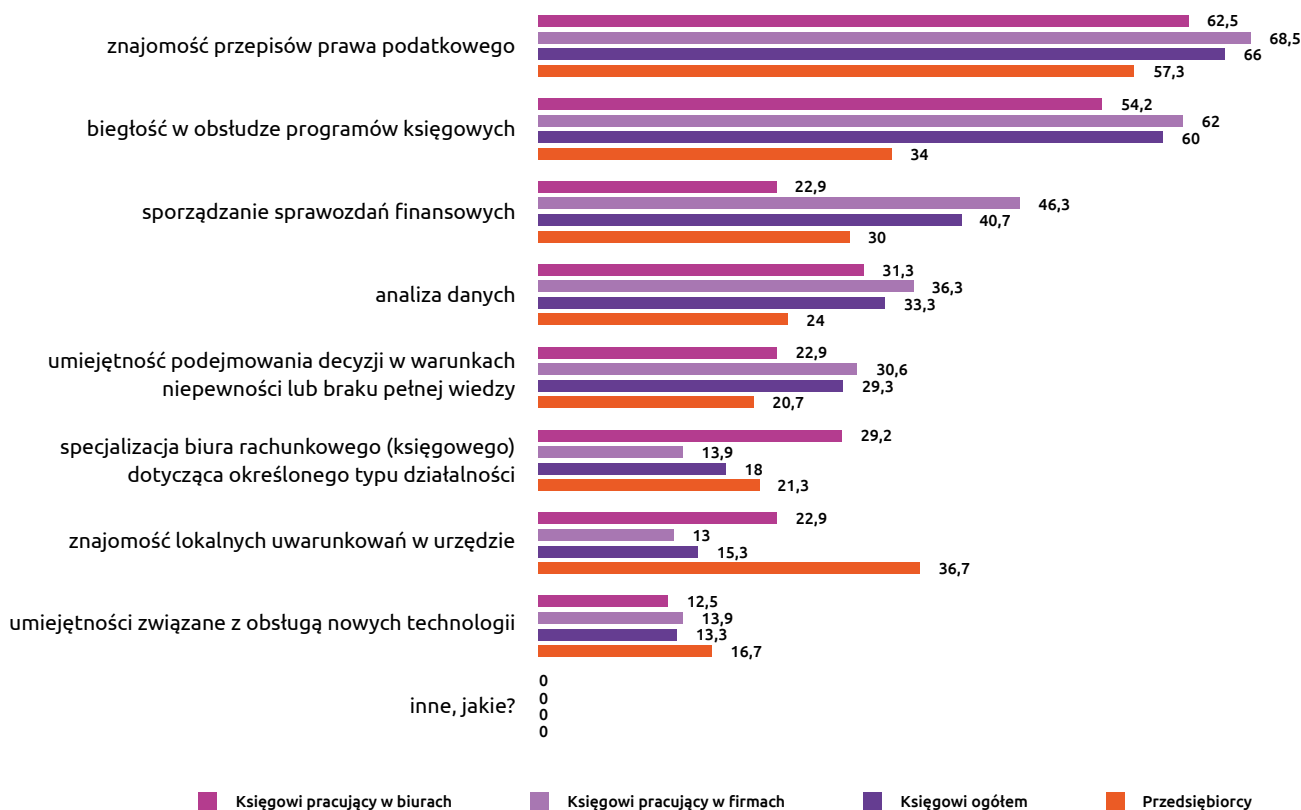
Jakie kompetencje liczą się w księgowości?

Tradycyjna rola księgowych, skupiająca się głównie na ewidencjonowaniu transakcji finansowych i sporządzaniu sprawozdań, ulega transformacji. Obecnie muszą oni nie tylko biegle poruszać się w zakresie przepisów prawnych i podatkowych, ale również panować nad zaawansowanymi narzędziami, w tym także służącymi do analizy danych finansowych. Innymi słowy: muszą posiadać ogromną wiedzę. Jednocześnie rośnie zapotrzebowanie na kompetencje miękkie, takie jak komunikatywność, zarządzanie czasem czy cierpliwość, które są niezbędne w codziennej pracy. Jak jednak rosnące zapotrzebowanie ma się do kompetencji posiadanych przez księgowych?

Wśród odpowiedzi na pytania dotyczące kluczowych kompetencji w pracy księgowych na pierwszym miejscu znalazła się **znajomość przepisów podatkowych (66%)**. Istotne okazały się również

biegłość w obsłudze programów księgowych (60%) i **sporządzanie sprawozdań (41%)**. Co trzeci respondent w grupie księgowych wskazał jako ważną umiejętność **analizowanie danych (33%)**.

Jakie kompetencje są Twoim zdaniem najważniejsze dla księgowych? Wskaż max. 3 umiejętności. / Jakie umiejętności są Pana/Pani zdaniem najważniejsze dla księgowych? Proszę wskazać max. 3 umiejętności. (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań. N księgowi = 150; N przedsiębiorcy = 150

Postawmy sprawy... twardo

Księgowi muszą stale aktualizować swoją wiedzę na temat przepisów prawnych, szczególnie w zakresie prawa podatkowego i finansowego. Regularne zmiany w nich sprawiają, że ciągłe poszerzanie wiedzy jest konieczne dla zachowania zgodności z przepisami oraz prawidłowego wykonywania obowiązków zawodowych. **Potrzebę ciągłego aktualizowania znajomości przepisów prawa podatkowego rozumieją zarówno księgowi pracujący w biurach rachunkowych (62%), jak i ci zatrudnieni w firmach (68%).** Priorytet jej nadają również przedsiębiorcy – także w ich mniemaniu jest to najważniejsza kompetencja, jaką powinni posiadać pracownicy księgowości (57%).

Znajomość przepisów to zaledwie jeden z elementów układanki, która tworzy obraz współczesnego księgowego. Istotne są również umiejętności w zakresie obsługi oprogramowania. Biegłość w obsłudze programów księgowych nie spotkała się jednak z tak świadomym docenieniem przez ankietowanych

właścicieli firm. Zaledwie co trzeci przedsiębiorca wskazał ją jako istotną kompetencję księgowych. Tymczasem w opinii aż 65% ankietowanych osób wykonujących ten zawód biegłość w obsłudze programów księgowych jest kluczowa. **Dla przedsiębiorców ważniejsza okazała się znajomość lokalnych uwarunkowań w urzędzie skarbowym (37%).** Z perspektywy badanych księgowych natomiast jest to zdecydowanie mniej istotny element (15% ogółem), choć księgowi zatrudnieni w biurach rachunkowych byli bliżsi przedsiębiorcom w tym zakresie oceny niż ich koledzy po fachu z firm.

Przedsiębiorcy mogą nie w pełni rozumieć złożoność pracy księgowych, często koncentrując się na kontaktach z urzędami, które z ich perspektywy są wyjątkowo wymagającym aspektem działalności. Tymczasem księgowi, obsługując nowoczesne systemy i analizując dane, zajmują się bardziej złożonymi procesami, równie, a czasem i bardziej istotnymi dla prawidłowego funkcjonowania finansów firmy.

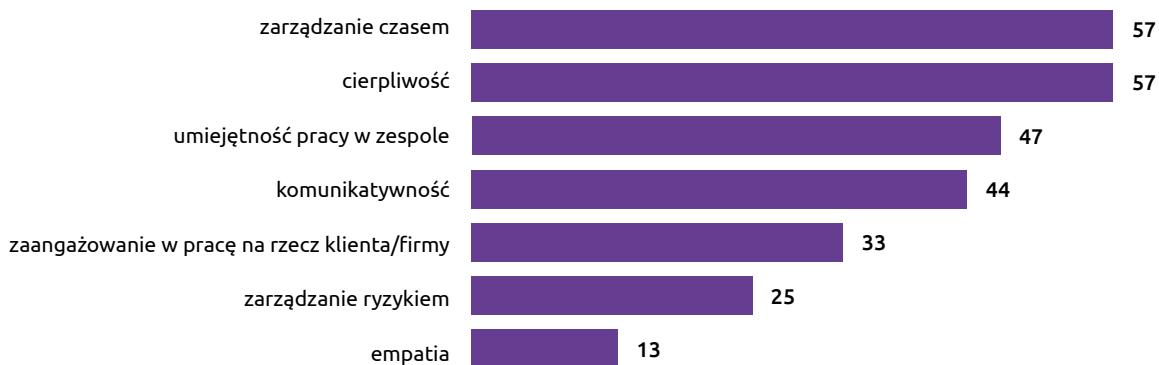

Sporządzanie zgodnych z przepisami sprawozdań finansowych jest nieodzownym elementem pracy księgowego. Ich precyzyjne tworzenie nie tylko jest potrzebne dla zachowania transparentności finansowej firmy, ale umożliwia też podejmowanie lepszych decyzji biznesowych. **Warto podkreślić, że jest to jedna z kompetencji, które różniły księgowych w zależności od miejsca pracy. Tylko 23% osób pracujących w biurach uznaje ją za jedną z najważniejszych, podczas gdy wśród księgowych pracujących w firmach jej znaczenie dostrzega 46% ankietowanych.** Taka rozbieżność może wynikać z różnorodności zadań, jakie pełnią księgowi w zależności od miejsca pracy. W firmach sporządzanie sprawozdań finansowych to obowiązek wykonywany w ramach raportowania, podczas gdy w biurach księgowych często większy nacisk kładzie się na bieżące rozliczenia podatkowe i obsługę wielu klientów. W efekcie dla księgowych pracujących w firmach tworzenie sprawozdań jest stałym, mocno angażującym zadaniem, podczas gdy w biurach księgowych to jedno z wielu codziennych obowiązków.

Weźmy to „na miękko”

Oprócz twardych kompetencji księgowi muszą rozwijać także kompetencje miękkie, które są niezbędne w codziennej pracy. Lwią część ich codziennych obowiązków polega oczywiście na analizie czy wykonywaniu rozliczeń, ale również (i przede wszystkim) na współpracy i komunikacji ze współpracownikami oraz przedsiębiorcami. **Badanie fillup k24 pokazało, że zarządzanie czasem oraz cierpliwość należą do kompetencji miękkich najczęściej wskazywanych przez księgowych jako niezbędne w efektywnej pracy.** Ponad połowa (57%) respondentów uznała je za kluczowe kompetencje. Niemal co drugi ankietowany (47%) wymienił również umiejętność pracy w zespole, a komunikatywność wskazało 44% badanych.

Jakie kompetencje miękkie (umiejętności psychospołeczne, które pozwalają na skuteczne komunikowanie się, budowanie relacji, rozwiązywanie konfliktów oraz adaptację do różnorodnych sytuacji) są kluczowe Twoim zdaniem dla efektywnej pracy księgowych? (%)

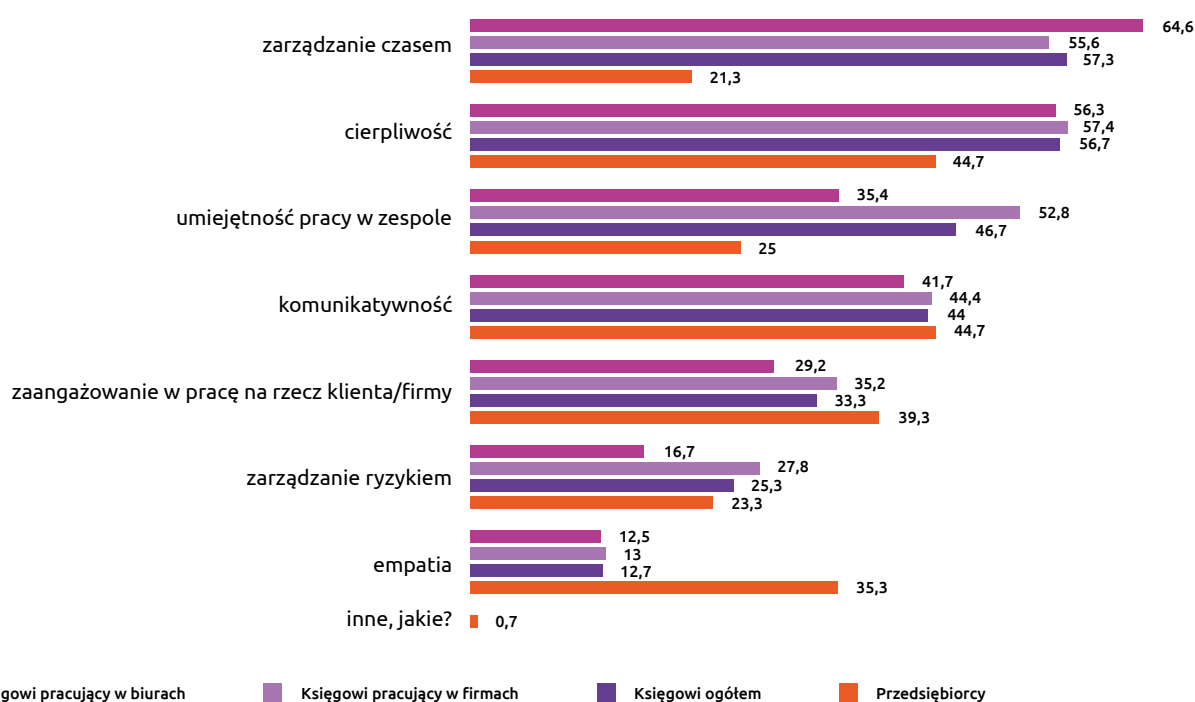
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań. N księgowi = 150

Zarządzanie czasem zdobyło wysoki wynik zwłaszcza w grupie pracowników reprezentujących biura rachunkowe i doradztwa podatkowego (aż 65%). Wynik ten okazał się bardzo zbliżony do wyniku cierpliwości, która uplasowała się na drugim miejscu (56%). Ostatnie miejsce na podium kompetencji miękkich wskazywanych przez pracowników biur rachunkowych zajęła komunikatywność (42%). Umiejętność pracy w zespole wskazał co trzeci ankieto-

wany księgowy zatrudniony w biurze rachunkowym. Tymczasem wśród grupy księgowych ogółem była to kompetencja, którą wskazało ponad 46% badanych. **Warto podkreślić, że dla księgowych pracujących w firmach trzy kompetencje z podium zyskały zaskakująco podobne wyniki. Kolejno były to: zarządzanie czasem: 56%, cierpliwość: 57% oraz umiejętność pracy w zespole: 53%.**

Jakie kompetencje miękkie (umiejętności psychospołeczne, które pozwalają na skuteczne komunikowanie się, budowanie relacji, rozwiązywanie konfliktów oraz adaptację do różnorodnych sytuacji) są kluczowe Twoim zdaniem dla efektywnej pracy księgowych? (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań. N księgowi = 150; N przedsiębiorcy = 150

W realiach pracy księgowych w biurach rachunkowych zarządzanie czasem i cierpliwość wyraźnie dominują jako potrzebne umiejętności, co odzwierciedla specyfikę pracy z wieloma klientami i dokumentami pod presją czasu. W firmach, w których księgowi częściej współpracują z różnymi działami, kompetencje takie jak zarządzanie czasem, cierpliwość i praca w zespole osiągnęły niemal równorzędne wyniki, co wskazuje na bardziej kompleksowe wymagania wobec ich roli w organizacji.

Najważniejsza dla księgowych kompetencja spotkała się jednak z niewielką świadomością jej

istotności u przedsiębiorców – zaledwie 21% ankietowanych właścicieli firm wskazało ją jako istotną w pracy księgowych. Zarządzanie czasem zajęło więc ostatnią, siódmą lokatę, ustępując miejsca zarządzaniu ryzykiem (23%), umiejętności pracy w zespole (26%) czy empatii (35%).

Wojciech Jagodziński

Ekspert ds. badań e-file.

Analiza odpowiedzi otwartych wskazywanych przez respondentów w badaniu filup k24 „Portret księgowych w Polsce” pokazuje, że czas w pewnej mierze jest pojęciem względnym dla księgowych. W wybranych dniach miesiąca czy roku czas (a konkretniej percepcja jego braku, „umykania”) raz zwalnia, innym razem przyspiesza. Częste zmiany regulacji prawnych oraz potrzeba szybkiej adaptacji wpływają dodatkowo na rytm pracy. W tym kontekście

czas można uznać za jeden z kluczowych zasobów w pracy księgowego, wręcz swego rodzaju walutę, a oprogramowanie, które przyspiesza procesy, pozwala wygospodarować go na aktualizację wiedzy czy rozwój kompetencji.

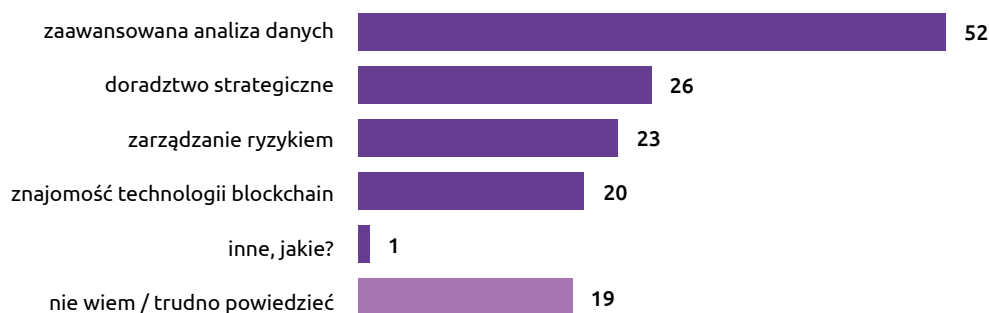
Choć presja czasu jest jednocześnie nieodłącznym elementem zawodu, wielu księgowych uważa, że można ją zarządzać i przygotować się na nią. Wszystko dzięki powtarzalności procesów, która pozwala lepiej planować i przewidywać obciążenie codziennymi zadaniami. To z kolei buduje odporność oraz poczucie kontroli, co przy odpowiednich kompetencjach przekłada się na większe zaufanie do siebie i poczucie sensu wykonywanej pracy.

O przyszłości kompetencji w księgowości

Tak, jak na rolę księgowych ma wpływ obecnie silny rozwój globalizacji i cyfryzacji, tak na wymogi wobec tego zawodu w przyszłości będzie miała wpływ (poza powyższymi) również automatyzacja. Choć zgodnie z założeniami automatyzacja ma wesprzeć wykonywanie rutynowych czynności oraz pomagać w agregowaniu danych, to badani księgowi przewi-

dują, że nadchodzące lata będą wymagały od nich umiejętności zaawansowanej analizy danych (52%). Wynik ten wyprzedza drugą lokatę o 26 p.p., co pokazuje, że kompetencja zaawansowanej analizy danych postrzegana jest jako istotny obszar rozwoju w księgowości. Znacząca przewaga tej odpowiedzi nad pozostałymi wskazaniami dowodzi, iż **księgowi zdają sobie sprawę, że będą musieli coraz bardziej angażować się w przetwarzanie dużych zbiorów danych i wyciąganie z nich wniosków strategicznych.**

Jakie Twoim zdaniem nowe umiejętności będą wymagane od księgowych w przyszłości? (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań. N księgowi = 150

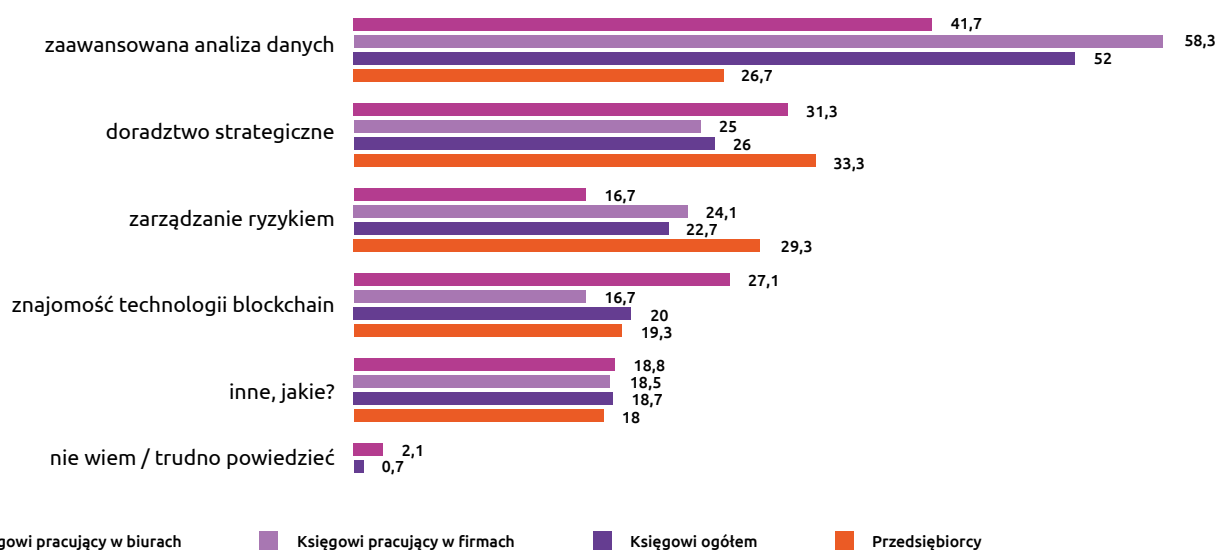
W badaniu fillup k24 **co czwarty ankietywany księgowy wskazał, że doradztwo strategiczne stanie się integralną częścią ich obowiązków, podobnie jak zarządzanie ryzykiem, wskazane przez 23% badanych.** Można w związku z tym spodziewać się, że księgowi będą coraz bardziej zaangażowani w identyfikację i kontrolę ryzyk finansowych, a także w kształtowa-

nie strategii biznesowej przedsiębiorstw. Warto też podkreślić, że 20% respondentów zauważyło, iż znajomość technologii blockchain może w nadchodzących latach stać się kluczowym atutem, świadczącym o chęci i umiejętności adaptowania się księgowych do nowoczesnych technologii, które mogą zrewolucjonizować sposób prowadzenia księgowości.

Znacznie bardziej wyrównane wyniki otrzymały wskazania dotyczące przyszłości księgowych widzianej oczami przedsiębiorców. Ich zdaniem najważniejsza będzie **umiejętność doradztwa strategicznego (33%)**, zaraz po niej zarządzania ryzykiem i zaawansowanej analizy danych (po równo 29%), a jako ostatnią ponownie wskazano znajomość technologii blockchain (19%).

Przyszłość zawodu księgowego jest jednak w znacznej mierze trudna do jednoznacznego określenia – taką opinię podziela 19% księgowych i 18% przedsiębiorców.

Jakie Twoim zdaniem nowe umiejętności będą wymagane od księgowych w przyszłości? Wskaż max. 2 najważniejsze umiejętności. / Jakich nowych umiejętności będzie Pan/Pani wymagał/-a od księgowych w przyszłości? Proszę wskazać max. 2 odpowiedzi. (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań. N księgowi = 150; N przedsiębiorcy = 150

Zawód księgowego nieustannie się rozwija, dlatego z optymizmem mogą patrzeć w przyszłość osoby, które swój czas przeznaczają na rozwój i poszerzenie wiedzy. Blisko co czwarty badany księgowy (23%) deklaruje, że dokształca się częściej niż raz w miesiącu, co uświadamia, jak silna już w tym momencie jest konieczność ciągłego doskonalenia się w tym

zawodzie. Łącznie ponad połowa respondentów (57%) aktualizuje swoje umiejętności przynajmniej raz na kwartał. Tak wysoki wynik pokazuje, że rozwój kompetencji (zarówno twardych, jak i miękkich) pomaga sprostać rosnącym wymaganiom, a także w pełni wspierać przedsiębiorstwa w zarządzaniu finansami i optymalizacji procesów biznesowych.

Partnerstwo i wsparcie

Relacje między księgowymi a biznesem

Współcześni księgowi nie są już jedynie strażnikami finansów firmy. Przede wszystkim zaczynają być postrzegani jako partnerzy, którzy aktywnie wspierają rozwój przedsiębiorstw. Wiemy, jakie kompetencje twarde i miękkie posiadają, czy jak często doksztalcają się, aby najefektywniej wykonywać swoją pracę. Pytanie brzmi jednak: czy ich rola rzeczywiście jest zauważana i doceniana w biznesowym „ekosystemie”?

Przewodnik, doradca i prawa ręka

Księgowi robią znacznie więcej, niż tylko ewidencjonują transakcje. Choć w dużej mierze zajmują się prowadzeniem ksiąg rachunkowych, sporządzaniem sprawozdań finansowych czy bieżącą weryfikacją dokumentów, ich zadania nie ograniczają się jedynie do regularnych prac z dokumentami.

Współcześni księgowi mają wszelkie kompetencje, aby stać się pełnoprawnymi partnerami w procesie zarządzania finansami, a współcześni przedsiębiorcy coraz częściej sygnalizują potrzebę wsparcia poprzez doradztwo w podejmowaniu decyzji biznesowych. To idealny układ win-win.

Kompetencje księgowych często stanowią nieocenioną przewagę podczas rozważania optymalizacji związanych z zarządzaniem kosztami, finansami czy oceną rentowności inwestycji. Dostarczając danych i analiz, które umożliwiają firmom unikanie ryzyk finansowych i lepsze wykorzystanie nadarzających się okazji rynkowych, księgowi zyskują w oczach kadry nie tylko wyższego szczebla.

W dynamicznie zmieniającym się otoczeniu prawnym przedsiębiorcy często potrzebują wsparcia w interpretacji nowych przepisów oraz optymalizacji procesów podatkowych. Najprościej rzecz ujmując: szerokich kompetencji, niezbędnych do wykonywania zawodu księgowego, w tym umiejętności łączenia kompetencji miękkich ze stale aktualizowaną i poszerzaną wiedzą. Co ważne, te wnioski potwierdzają wyniki badania fillup k24 „Portret księgowych w Polsce”.

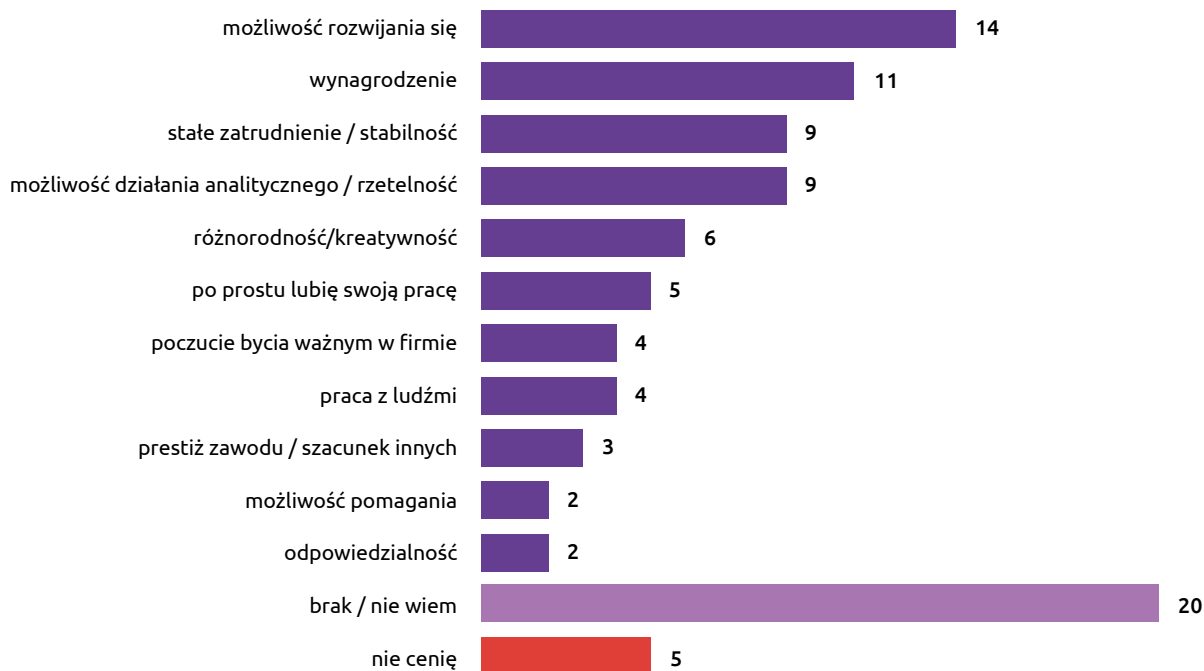
Księgowi stają się więc nawigatorami w obwarowanym przepisami systemie, zapewniając zgodność dokumentów z regulacjami prawnymi oraz wspierając firmy w podejmowaniu strategicznych decyzji. Ich wkład w ten obszar pozwala przedsiębiorstwom nie tylko na uniknięcie potencjalnych kar, ale także na **efektywniejsze zarządzanie swoimi zasobami finansowymi**, co bezpośrednio wpływa na wzrost rentowności i przyszłość firm na rynku.

Prestiżowy jak księgowy

Zawód księgowego, mimo że pełen wyzwań, daje także wiele satysfakcji. Dla wielu księgowych zadowolenie z pracy wynika z możliwości rozwijania się (14%) i wysokości wynagrodzenia (11%). Największa jednak grupa respondentów ceniących swój zawód zauważa inne zalety (17%) wynikające z pracy.

Za co najbardziej cenisz swój zawód jako księgowy/-a?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań. N księgowi = 150

Beata Boruszkowska

Prezes Krajowej Izby Biur Rachunkowych. Od 1997 roku związana z usługami księgowymi prowadzonymi przez biura rachunkowe. Od 2006 roku właścicielka Biura Rachunkowego BEATA.

Satysfakcja z pracy w księgowości (wbrew temu, co może wydawać się osobom niezającym się na finansach) naprawdę jest możliwa. Pomagamy biznesom, pomagamy ludziom – to ważne i przynoszące radość zadanie. Codziennie rozwiązujemy problemy, zdejmując z naszych klientów ciężar obowiązku prowadzenia dokumentacji,

której nie rozumieją i nawet nie chcą o niej wiedzieć. To sprawia, że nasza praca jest wyjątkowa i często doceniana przez klientów.

Biura rachunkowe obecnie można nazwać centrami dowodzenia po obszarach związanych z prowadzeniem biznesu. Oferują one pomoc już na etapie pomysłu na biznes, a następnie towarzyszą podczas jego prowadzenia, informują o nadchodzących zmianach, konsultują różne pomysły biznesowe, są zawsze o krok przed rewolucjami podatkowymi i z reguły przyjmują na siebie pierwsze testy związane z tymi zmianami. Ta różnorodność zadań sprawia, że nie dopada nas poczucie rutyny, a efekty pracy przynoszą satysfakcję.

Księgowi zapytani o to, co cenią w codziennej pracy, wskazywali między innymi prestiż zawodu. To niespodziewany wyróżnik – rola księgowego dotychczas rzadko była postrzegana jako prestiżowa, głównie z uwagi na jej techniczny charakter. Pośród odpowiedzi osób pracujących w zawodzie, które zdają sobie sprawę z całego spektrum możliwości i wagi swojej pracy, pojawiły się jednak zdania: *Księgowość to najważniejszy dział w firmie oraz (...)* *To ode mnie i moich decyzji zależy kondycja firmy.*

Jak wynika z badania, zarządzanie czasem to najczęściej wskazywana kompetencja miękka kluczowa dla efektywnej pracy księgowych. Choć wypełnianie obowiązków pod presją terminów jest dokuczliwe, można się na nie przygotować, co buduje swego ro-

dzaju odporność i poczucie kontroli. Jeżeli idzie to w parze z kompetencjami na odpowiednim poziomie, rośnie także zaufanie do siebie i zwiększa się poczucie sensu pracy. Wybrzmiało to w odpowiedziach osób wskazujących na niecodzienne zalety swojej pracy w księgowości:

Co miesiąc są te same czynności, przez co można zaplanować pracę i nauczyć się pracować pod presją. Jako księgowy znam swoje prawa, umiem się rozliczać.

Wiele z moich zadań powtarza się co tydzień/miesiąc, dzięki czemu jestem w stanie zautomatyzować swoją pracę tak, by podnieść efektywność i zmniejszyć prawdopodobieństwo popełnienia błędu.

Dr hab. Stanisław Hońko
Profesor Uniwersytetu Szczecińskiego, prezes Zarządu Głównego Stowarzyszenia Księgowych w Polsce.

Stowarzyszenie Księgowych w Polsce kilka lat temu przeprowadziło badania wśród księgowych. Jednym z wniosków z tych badań było to, że praca jest dla księgowych źródłem ogromnej satysfakcji. Księgowi doceniają wiele elementów tej pracy, na przykład monopol na dostęp do „tajemnej wiedzy”, którą poza nimi może mieć najczęściej tylko kierownik. Różnica polega na tym, że wiele tych informacji jest zrozumiałych tylko dla księgowych. Bez księgowych kierownik byłby jak kapi-

tan okrętu dryfującego we mgle. Księgowy jest zatem nie tylko navigatorem, lecz także operatorem wszystkich systemów dostarczających informacji kapitanowi. Jest również tłumaczem. Informuje o tym, w jaki sposób należy „czytać liczby” oraz jakie są finansowe i prawne konsekwencje podejmowanych decyzji.

Czy praca księgowego ma same plusy? Oczywiście, że nie. Każda praca na tak wysokim stanowisku wymaga kompleksowego przygotowania intelektualnego, odporności na stres oraz wiąże się z dużą odpowiedzialnością. Chodzi przy tym nie tylko o odpowiedzialność za zobowiązania publicznoprawne jednostki, ale również o odpowiedzialność za jej losy. Księgowi są osobami bardzo odpowiedzialnymi, dlatego cieszą się zaufaniem kierownictwa i otoczenia.

Nie ma światła bez ciemności

Zawód księgowego nie jest pozbawiony trudności. To, co dla jednych stanowi zaletę i szansę na rozwój, dla innych okazuje się nie lada wyzwaniem. Mowa oczywiście o ciągłych zmianach przepisów, presji terminów oraz odpowiedzialności za dokładność sporządzanych dokumentów. Wszystko to przynosi niemałą dawkę stresu.

Pośród badanych przez fillup k24 księgowych **aż 20% respondentów wskazało, że nie jest w stanie określić zalet płynących ze swojej pracy, a co 20. oświadczył, że nie widzi w swojej pracy nic cennego.** To alarmujący sygnał, który pokazuje, jak wymagająca i obciążająca może być praca w księgowości.

Niedoceniecie przez klientów stanowi kolejne wyzwanie, które wskazali badani księgowi. Choć ich

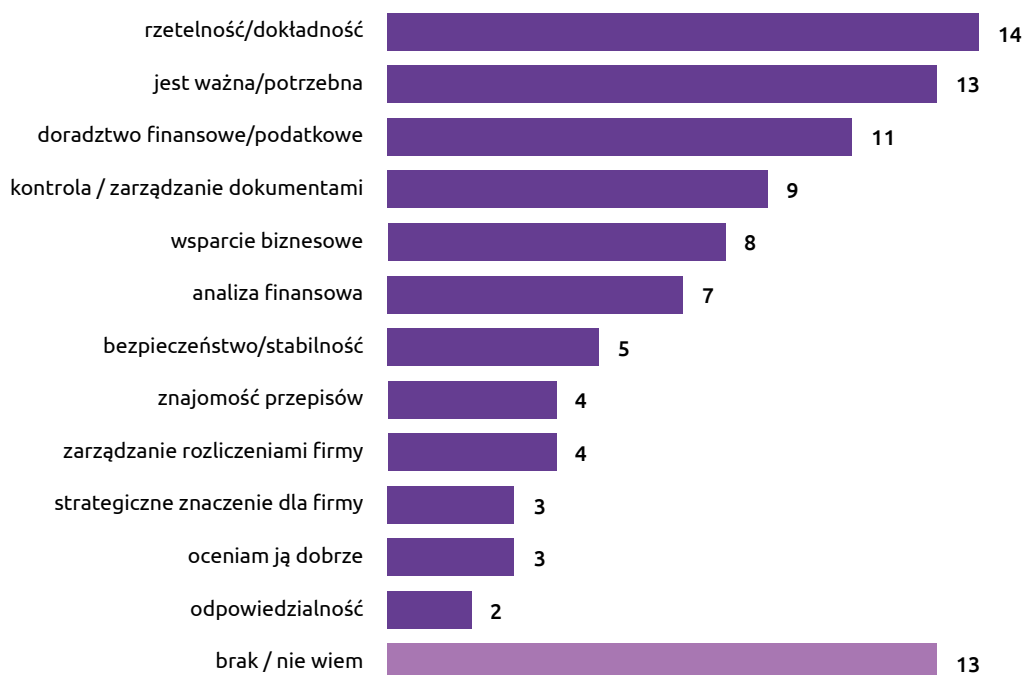
praca jest niezwykle istotna, często pozostają w cieniu. Może to być spowodowane faktem, iż księgowi rzadko otrzymują bezpośrednie uznanie za swoje wysiłki – mało który przedsiębiorca decyduje się na przekazanie pochwały słownej czy jakiegokolwiek innej formy gratyfikacji za dobrze wykonaną pracę. Brak pozytywnego feedbacku może wpływać na obniżenie poczucia własnej wartości jako pracownika, a w skrajnych przypadkach prowadzić do spadku motywacji i wypalenia zawodowego. Konsekwencje niedoceniaenia pracownika zauważalne są dopiero po czasie – szczególnie w zawodach takich jak księgowość, w których wysiłki są często niewidoczne dla klientów, dopóki nie pojawią się problemy.

Z badania fillup k24 wynika jednak, że **przedsiębiorcy często dostrzegają ważną rolę księgowych w funkcjonowaniu swojej firmy (13%).**

Jak widzi Pan/Pani rolę księgowego / działu księgowości w Pana/Pani firmie? (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań. N przedsiębiorcy = 150

Pojawiły się również głosy, iż księgowy to *nieoceanione wsparcie w budżetowaniu*, a także *niezastąpione wsparcie w działalności firmy*. Występujący więc dysonans pomiędzy opiniami obu grup powinien stać się punktem wyjścia do zmian. Regularne doce-

nianie pracy księgowych i podkreślanie ich wkładu w sukces firmy to swego rodzaju inwestycja w lepsze relacje, która z czasem będzie procentować dla obu stron.

Technologia w księgowości

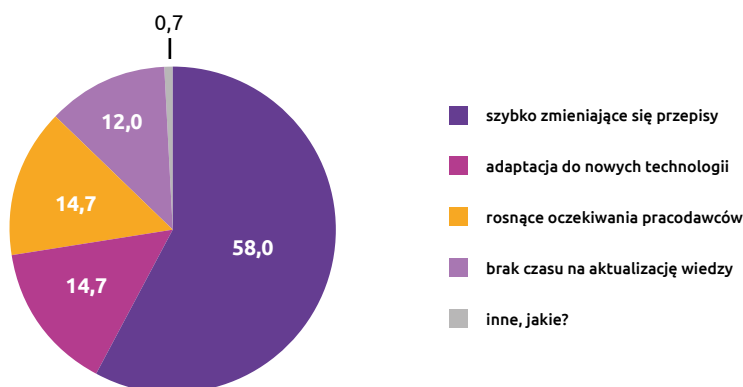
Wzrost efektywności czy ryzyko dla zawodu?

Niezbędne wsparcie, wyzwanie, a czasem i źródło obaw – podejście księgowych do nowoczesnych technologii jest dalekie od jednoznaczności. Technologie są oczywiście obecne w rutynowych obowiązkach – dla ponad 83% księgowych codziennością są oprogramowania księgowe, ale z pomocy sztucznej inteligencji korzysta raptem 13% księgowych – wynika z badania fillup k24 „Portret księgowych w Polsce”. Niski odsetek osób sięgających po AI może wyjaśniać, dlaczego rozwiązania oparte na sztucznej inteligencji są przez co trzeciego księgowego rozpatrywane ciągle w kategorii wyzwań.

Co ciekawe, zarówno księgowi, jak i przedsiębiorcy widzą, że **adaptacja do nowych technologii w księgowości jest czymś, z czym trzeba się zmierzyć**. Obie grupy pytane o największe wyzwania wymieniają taką adaptację zaraz po szybko zmieniających się przepisach. Wbrew powszechnemu przekonaniu

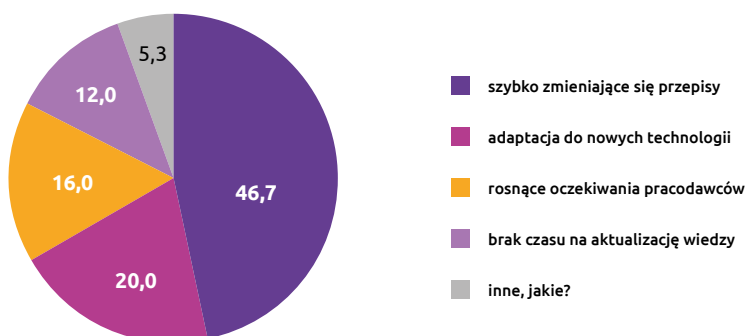
o wyższych kompetencjach cyfrowych młodych pokoleń wiek księgowych wcale nie był tutaj znaczącą zmienną. Adaptacja do nowych technologii jest postrzegana jako wyzwanie przez 8% najmłodszych księgowych (do 24. roku życia) i niespełna 17% ankietowanych powyżej 50. roku życia.

Jakie jest największe wyzwanie, przed którym stajesz jako księgowy/-a? (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań. N księgowi = 150

Jakie jest Pana/Pani zdaniem największe wyzwanie księgowo-podatkowe, przed którym stoi Pana/Pani firma? (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań. N księgowi = 150; N przedsiębiorcy = 150

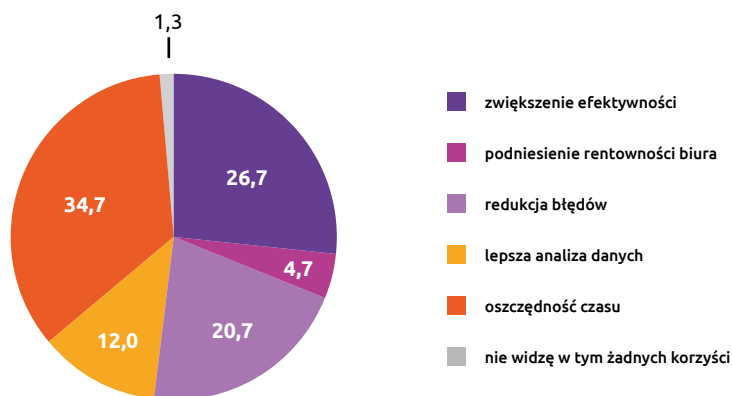

Największe korzyści z używania nowoczesnych technologii

Według raportu firmy konsultingowej McKinsey „Future of work” z 2020 roku dużą część rutynowych prac w dziale księgowości można stosunkowo łatwo zautomatyzować. Dzięki automatyzacji coraz mniej czasochłonne staje się np. generowanie sprawozdań finansowych, deklaracji, rozliczanie wynagrodzeń,

przetwarzanie faktur, uzgadnianie kont bankowych, zarządzanie płatnościami. Po czterech latach dobrze widzimy, że wejście nowoczesnych technologii jest faktem i cieszy się aprobatą. **W opinii księgowych oszczędność czasu i zwiększenie efektywności są zdecydowanie największymi atutami korzystania z nowoczesnych technologii – podkreśla je ponad 61% ankietowanych w badaniu fillup k24 „Portret księgowych w Polsce”.**

Jakie są Twoim zdaniem największe korzyści z używania nowoczesnych technologii w księgowości? (%)

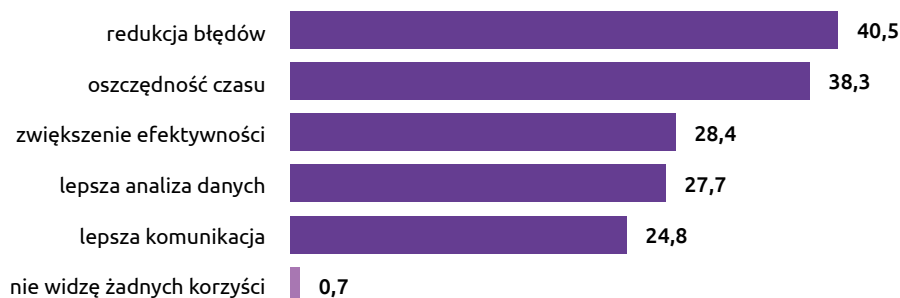

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań. N księgowi = 150

Z kolei z punktu widzenia przedsiębiorców na pierwsze miejsce wysuwa się redukcja błędów (40% wskazań). Istotnego znaczenia nabiera-

ją dla nich również lepsza analiza danych (prawie 28%) i lepsza komunikacja (prawie 25%).

Jakie są Pana/Pani zdaniem największe korzyści wynikające z wykorzystywania nowoczesnych technologii przez księgową / księgowego / dział księgowości z punktu widzenia Pana/Pani firmy? (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań. N księgowi = 150; N przedsiębiorcy = 150

Obie strony jednak, choć w różnym natężeniu, w top 3 zalet nowoczesnych technologii wymieniają te same czynniki: oszczędność czasu, zwiększenie efektywności, redukcję błędów. Trudno się dziwić – uwolnienie pracowników od żmudnych czynności i stresujących tur poprawek zdecydowanie podnosi morale zespołu.

Cienie nowoczesnych technologii

Kiedy bliżej wsłuchamy się w wyzwania stojące przed księgowymi, docierają do nas głosy ujawniające ciemne strony nowoczesnych technologii. Księgowi wskazują m.in.: uzależnienie pracy od elektroniki i sprawności systemów (awaria banku oznacza potężny stres, gdy gonią terminy), problematyczność wprowadzania nowych technologii oraz cyberbezpieczeństwo.

To ostatnie wydaje się szczególnie ważne, ponieważ rozwój technologii pociąga za sobą rozwój coraz bardziej wyrafinowanych cyberataków. Rośnie ryzyko wycieku danych, paraliżu infrastruktury firmowej czy bankowej, celowego uszkodzenia serwerów, na których znajdują się strony internetowe firm czy serwerów wewnętrznych zawierających kluczowe dla przedsiębiorstwa aplikacje i systemy. Dlatego tak ważne jest, aby w toku pożądanej cyfryzacji firmy zadbać o profesjonalne technologie ochronne.

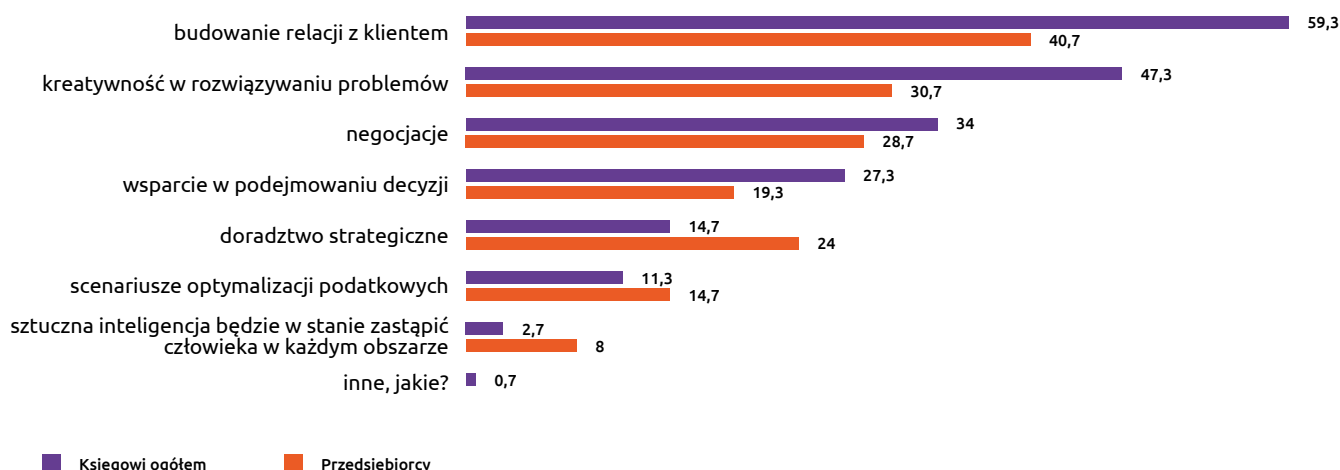
Możemy je podzielić na trzy obszary:

- oprogramowanie (programy antywirusowe, firewalle, programy szyfrujące dane),
- zarządzanie dostępem (przydzielenie konkretnym użytkownikom dostępu tylko do tych informacji, które są im faktycznie potrzebne do pracy),
- odzyskiwanie danych (proces, który wymaga zastosowania odpowiednich narzędzi i procedur do regularnego tworzenia backupu).

Wśród zaniepokojonych głosów pojawiają się też i takie, które widzą w AI wprost zagrożenie dla zawodu. Redukcja etatów po wprowadzeniu AI, Zastępowanie ludzi przez AI, Zmniejszenie potrzeby pracy ludzkiej, Zawód może wyginąć – to na szczęście pojedyncze spostrzeżenia. Rosnące znaczenie sztucznej inteligencji w branży jest bardzo wyraźnie podkreślane (przykładowo dla ponad 50% księgowych zaawansowana analiza danych – a więc taka, która idzie w parze ze sztuczną inteligencją – będzie ważną kompetencją księgowego przyszłości), ale jednak aż 97% księgowych (i 92% przedsiębiorców) potrafi wskazać obszary, w których pracownicy nie są do zastąpienia przez algorytmy. Na prowadzenie wysuwają się szczególnie dwa: budowanie relacji z klientem i kreatywność w rozwiązywaniu problemów.

W jakich obszarach pracy księgowych Twoim zdaniem sztuczna inteligencja (AI) nie będzie w stanie zastąpić ludzkiego eksperta? / W jakich obszarach pracy księgowych Pana/Pani zdaniem sztuczna inteligencja (AI) nie będzie w stanie zastąpić ludzkiego eksperta? (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań. N księgowi = 150; N przedsiębiorcy = 150

Beata Boruszkowska

Prezes Krajowej Izby Biur Rachunkowych. Od 1997 roku związana z usługami księgowymi prowadzonymi przez biura rachunkowe. Od 2006 roku właścicielka Biura Rachunkowego BEATA.

Uważam, że pomimo szybkiego dostępu do konkretnych danych dostarczanych przez sztuczną inteligencję doświadczenie człowieka nadal będzie miało ogromne znaczenie w pracy w finansach i księgowości, ponieważ uzyskane wyniki wymagają zwykle omówienia i interpretacji.

Moim zdaniem AI może być dużym wsparciem dla księgowych, jednak pod warunkiem, że ze sztuczną inteligencją rozmawia doświadczony fachowiec. Tylko osoba, która zna się na finansach, będzie w stanie zadać sztucznej inteligencji właściwe pytanie, a to klucz do uzyskania właściwych odpowiedzi.

W rozwoju AI widzę ogromną szansę rozwinięcia umiejętności analitycznych, interpretacyjnych i doradczych, nie zaś ryzyko zastąpienia księgowych przez maszyny. Rozwój tych kompetencji jeszcze bardziej zwiększy rolę księgowych w biznesie i pogłębi współpracę z przedsiębiorcami, bo nadal w biznesie czas podejmowania decyzji jest niezwykle cenny.

Kluczową zaletą k24 jest jego **zdolność do automatyzacji rutynowych zadań**, co pozwala księgowym skupić się na bardziej strategicznych aspektach ich pracy. Dzięki zaawansowanej technologii OCR (optycznego rozpoznawania znaków) **system automatycznie przetwarza i odczytuje faktury kosztowe i sprzedażowe**, minimalizując ryzyko błędów i znacznie skracając czas pracy.

W erze, gdy komunikacja i budowanie relacji z klientami stają się coraz ważniejsze, fillup k24 oferuje **zaawansowany moduł do zarządzania klientami i pracownikami**. System umożliwia intuicyjne przypisywanie klientów do konkretnych pracowników, automatyczne generowanie zaproszeń e-mail oraz współpracę w czasie rzeczywistym. Wbudowany moduł wiadomości **ułatwia efektywną komunikację między biurem rachunkowym a klientami**, co wzmacnia relacje i buduje zaufanie.

System automatyzuje procesy związane z generowaniem i wysyłką **Jednolitych Plików Kontrolnych (JPK) oraz zamykaniem okresów rozliczeniowych**, co ułatwia spełnianie aktualnych wymogów sprawozdawczych. **Możliwość eksportu danych do zewnętrznych systemów**, takich jak COMARCH ERP OPTIMA, dodatkowo zwiększa elastyczność narzędzia i umożliwia integrację z innymi rozwiązaniami używanymi w biurach rachunkowych.

fillup k24 to nowoczesne narzędzie, które umożliwia biurom rachunkowym współpracę z klientami biura i kompleksowy wgląd w aktualne statusy dotyczące etapów ich rozliczeń,

doskonale wpisując się w trend automatyzacji i cyfryzacji procesów księgowych. Jako zaawansowane rozwiązanie technologiczne **fillup k24 wspiera księgowych w ich ewoluującej roli strategicznych doradców biznesowych**. System oferuje zintegrowane funkcje, które znacząco usprawniają codzienne operacje księgowe, wspierając zarówno małe firmy, średnie przedsiębiorstwa (MŚP), jak i duże biura rachunkowe.

fillup k24 działa w modelu subskrypcyjnym, co pozwala na elastyczne dostosowanie kosztów do liczby obsługiwanych klientów. Ta elastyczność jest kluczowa w dynamicznie zmieniającym się środowisku biznesowym, w którym księgowi muszą szybko adaptować się do nowych wyzwań i potrzeb klientów.

fillup k24 stanowi odpowiedź na rosnące wymagania wobec współczesnych księgowych. Wspiera ich w rozwijaniu kompetencji cyfrowych, które stają się niezbędne w obliczu postępującej automatyzacji i cyfryzacji branży. Jednocześnie **narzędzie pozwala księgowym skupić się na rozwoju umiejętności analitycznych i doradczych**, które pozostają domeną człowieka i nie mogą być zastąpione przez sztuczną inteligencję. k24 jest zatem nie tylko narzędziem usprawniającym pracę, ale również katalizatorem transformacji roli księgowego w strategicznego partnera biznesowego.

wgląd w listę wszystkich klientów i **ich dokumenty** wraz z etapami miesięcznego rozliczenia

* V A T *

precyzyjny **system odczytu OCR**

bezpłatna licencja na **firmly** dla klientów biura

fill-up® | k-24®

możliwość eksportu danych m.in. do programu księgowego Optima

DZIEŃ DOBRY, DZISIAJ DOSTARCZĘ DOKUMENTY

SUPER, CZEKAM!

komunikator do wymiany informacji z klientem

możliwość współpracy z klientami w zakresie dostarczania i klasyfikacji dokumentów

Przyszłość zawodu księgowego w Polsce

Ewolucja w erze cyfrowej

Zawód księgowy w Polsce stoi u progu znaczącej transformacji. W miarę jak świat biznesu coraz głębiej zanurza się w erę cyfrową, rola specjalistów od finansów i rachunkowości ewoluuje, odpowiadając na nowe wyzwania i możliwości. Kluczowe czynniki kształtujące tę przemianę to rosnące znaczenie zaawansowanej analizy danych i *big data* oraz konieczność rozwoju kompetencji cyfrowych. Istotną umiejętnością księgowych w przyszłości będzie także – zdaniem zarówno księgowych, jak i przedsiębiorców – doradztwo strategiczne.

Tradycyjnie praca księgowego koncentrowała się głównie na rejestracji transakcji finansowych, przygotowywaniu sprawozdań i zapewnianiu zgodności z przepisami podatkowymi. Jednak w obecnych czasach, gdy dane stają się jednym z najcenniejszych zasobów firm, rola ta znacząco się poszerza. Księgowi przyszłości będą musieli nie tylko gromadzić i przetwarzać dane finansowe, ale także umiejętnie je analizować, interpretować i wykorzystywać do wspierania kluczowych decyzji biznesowych.

Zaawansowana analiza danych przyszłością zawodu

Big data otwiera przed specjalistami ds. rachunkowości nowe możliwości w zakresie predykcyjnej analizy finansowej. Wykorzystując zaawansowane algorytmy i modele statystyczne, księgowi będą w stanie dostarczać bardziej precyzyjnych prognoz finansowych, wspierając firmy w planowaniu budżetów i opracowywaniu długoterminowych strategii.

Ta zdolność do „patrzenia w przyszłość” z wykorzystaniem historycznych i bieżących danych rynkowych uczyni z księgowych niezastąpionych doradców strategicznych dla zarządów przedsiębiorstw.

Jak wynika z badania k24 „Portret księgowych w Polsce”, z potrzeby rozwoju nowych kompetencji zdają sobie sprawę zarówno księgowi, jak i przedsiębiorcy. Ponad połowa księgowych (52%) i blisko co trzeci przedsiębiorca (29%) wskazali na potrzebę rozwinięcia kompetencji w zakresie zaawansowanej analizy danych. Kluczowe dla przedsiębiorców biorących udział w badaniu okazało się także doradztwo strategiczne – co trzeci właściciel firmy (33% badanych) zadeklarował, że w przyszłości będzie wymagać od księgowego tego rodzaju kompetencji. Konieczności strategicznego wsparcia przedsiębiorców spodziewa się natomiast co czwarty ankietowany księgowy.

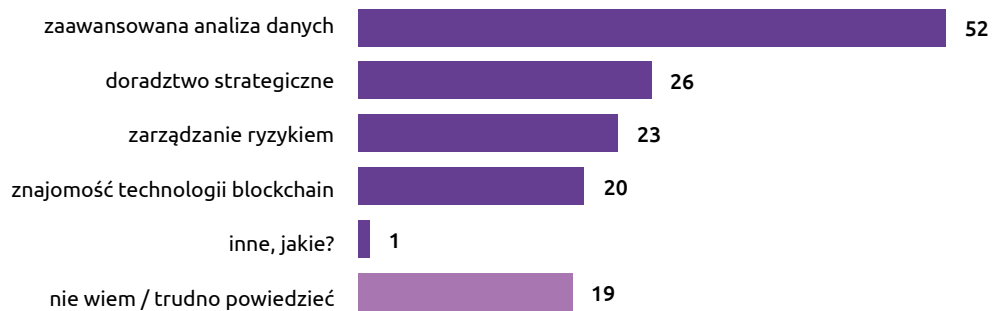
Wojciech Jagodziński
Ekspert ds. badań e-file.

Wynik uzyskany w odpowiedziach przedsiębiorców może wynikać z coraz większej potrzeby doradztwa i analityki w firmach. Odpowiedzią na tę potrzebę są bardziej zaawansowane usługi z obszaru rachunkowości

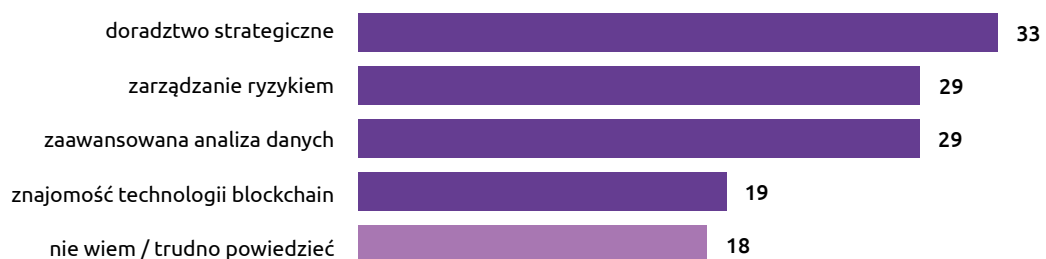
zarządczej, controllingu czy doradztwa podatkowego. Musimy być jednak świadomi, że wielu księgowych nie będzie w stanie tak szybko rozwinąć zaawansowanych kompetencji. W związku z tym potrzebni będą w przedsiębiorstwach dodatkowi specjaliści, którzy się tym zajmą. Księgowi na co dzień zajmujący się rozliczeniami nadal będą to robić, jednak zaczną korzystać z bardziej zaawansowanych narzędzi. W pewnej mierze część z nich zastąpi też najpewniej automatyzacja.

Jakie Twoim zdaniem nowe umiejętności będą wymagane od księgowych w przyszłości? (%)

Jakich nowych umiejętności będzie Pan/Pani wymagał/-a od księgowych w przyszłości? (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań. N księgowi = 150; N przedsiębiorcy = 150

Automatyzacja procesów, będąca naturalną konsekwencją rozwoju *big data* i sztucznej inteligencji, niewątpliwie wpłynie na codzienną pracę księgowych. Wiele rutynowych zadań, takich jak wprowadzanie danych czy podstawowe kalkulecje, zostanie zautomatyzowanych. Może to budzić pewne oba-

wy o przyszłość zawodu, jednak w rzeczywistości otwierają się przed księgowymi nowe perspektywy. Uwolnieni od czasochłonnych, powtarzalnych czynności, będą mogli skupić się na bardziej złożonych analizach, interpretacji danych i doradztwie strategicznym.

Beata Boruszkowska

Prezes Krajowej Izby Biur Rachunkowych. Od 1997 roku związana z usługami księgowymi prowadzonymi przez biura rachunkowe. Od 2006 roku właścicielka Biura Rachunkowego BEATA.

Wiele lat praktyki zawodowej utwierdziło mnie w przekonaniu, że w naszej branży ze zmianami należy się zaprzyjaźnić, ponieważ one wciąż nam towarzyszą. Obecnie

dostrzegam jednak wyjątkową intensywność trendu związanego z automatyzacją pracy w biurach rachunkowych, który zmienia radykalnie nasze nawyki i całą organizację pracy związaną z dokumentami. W ostatnich latach największe korzyści (m.in. mnóstwo zaoszczędzonego czasu) udało się uzyskać dzięki automatyzacji powtarzających się czynności. W procesie zmian technologicznych nie bez znaczenia jest też praca na elektronicznych dokumentach, dzięki którym biura rachunkowe nie są już zasypywane dokumentami.

Personalizacja usług finansowych to kolejny obszar, w którym analiza dużych zbiorów danych odegra kluczową rolę. Księgowi będą w stanie lepiej zrozumieć potrzeby klientów i dostosować usługi finansowe do ich indywidualnych wymagań. Ta zdolność do oferowania spersonalizowanych rozwiązań stanie się istotną przewagą konkurencyjną na rynku usług księgowych.

Must have księgowości: rozwój kompetencji cyfrowych

Aby sprostać wyzwaniom przyszłości, specjaliści ds. rachunkowości w Polsce muszą inwestować w rozwój swoich kompetencji cyfrowych. Nie chodzi tu jedynie o biegłość w obsłudze programów księgowych, ale o szersze zrozumienie technologii i jej wpływu na biznes. Znajomość zaawansowanych narzędzi do analizy danych stanie się niezbędną. Księgowi przyszłości będą musieli być nie tylko ekspertami w dziedzinie finansów, ale także zaawansowanymi użytkownikami technologii, zdolnymi do przetwarzania i analizowania ogromnych

ilości danych w celu wyciągnięcia wartościowych wniosków.

Cyberbezpieczeństwo to kolejny kluczowy obszar, w którym księgowi będą musieli rozwijać swoje kompetencje. W miarę jak coraz więcej danych finansowych jest przetwarzanych cyfrowo, wiedza z zakresu bezpieczeństwa informatycznego staje się kluczowa dla ochrony poufnych informacji klientów. Specjaliści ds. rachunkowości będą musieli nie tylko rozumieć zasady cyberbezpieczeństwa, ale także angażować się w opracowywanie polityk bezpieczeństwa, występując w roli konsultantów.

Sztuczna inteligencja i uczenie maszynowe to technologie, które będą coraz częściej wykorzystywane w procesach księgowych. Profesjonaliści w tej dziedzinie będą musieli nie tylko rozumieć, jak te technologie działają, ale także umieć je efektywnie wykorzystywać w swojej pracy. Mogą one pomóc w automatyzacji procesów, wykrywaniu anomalii w danych finansowych czy nawet w prognozowaniu trendów rynkowych.

Beata Boruszkowska

Prezes Krajowej Izby Biur Rachunkowych. Od 1997 roku związana z usługami księgowymi prowadzonymi przez biura rachunkowe. Od 2006 roku właścicielka Biura Rachunkowego BEATA.

Wyzwania dla księgowych przeniosły się z biur stacjonarnych do przestrzeni wirtualnej. Pojawiły się (nieznane nam wcześniej) bazy danych przechowywane w chmurze, ko-

nieczne zabezpieczenia serwerów czy zagrożenia związane z pojawieniem się wirusów. Poradzenie sobie z tymi technologicznymi wyzwaniami wymaga zwykle wykupienia subskrypcji czy współpracy ze specjalistami ds. technologii informatycznych, co dla wielu (szczególnie działających samodzielnie) księgowych może okazać się problematyczne.

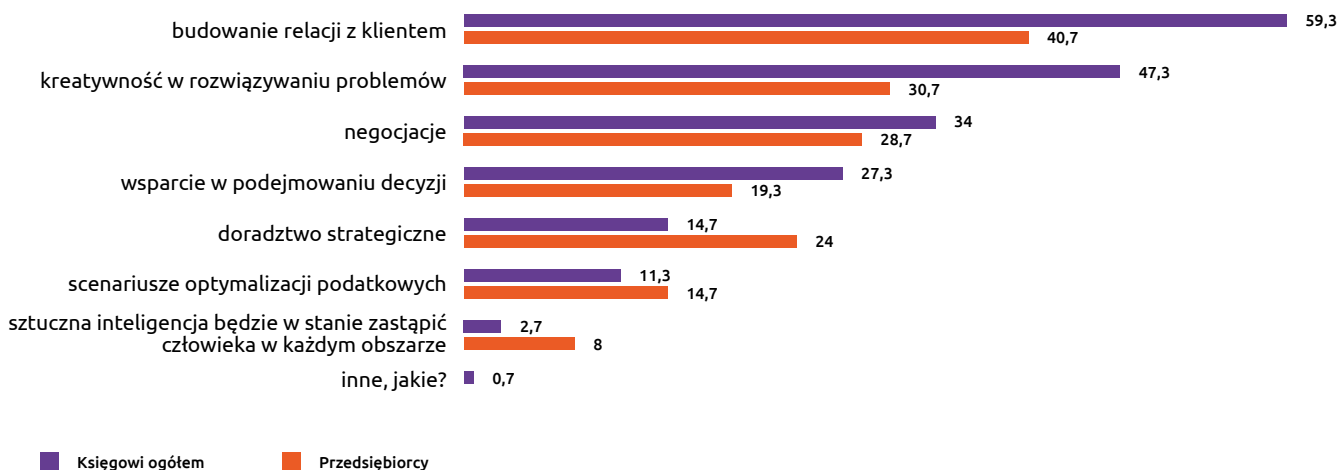
Wkrótce czeka nas też rewolucja w wystawianiu faktur elektronicznych, czyli tzw. KSeF. Jego wprowadzenie zweryfikuje nasze technologiczne przygotowanie. Okaze się również, w jakim stopniu zmieni ono naszą codzienną pracę.

Sztuczna inteligencja – szansa czy zagrożenie dla zawodu księgowego?

Mimo rosnącej roli technologii można spodziewać się, że pewne aspekty pracy księgowego pozostaną niezastąpione. Budowanie relacji z klientami, kreatywność w rozwiązywaniu problemów, skuteczne prowadzenie negocjacji, wsparcie w podejmowaniu decyzji czy

doradztwo strategiczne – to kompetencje, w których żadna, nawet najbardziej zaawansowana sztuczna inteligencja nie zastąpi człowieka. W świecie, gdzie dane i liczby stają się coraz ważniejsze, umiejętność interpretacji tych danych w kontekście szerszej strategii biznesowej będzie niezwykle cenna. Dostrzegają to zarówno księgowi, jak i przedsiębiorcy, którzy wzięli udział w badaniu k24 „Portret księgowych w Polsce”.

W jakich obszarach pracy księgowych Twoim zdaniem sztuczna inteligencja (AI) nie będzie w stanie zastąpić ludzkiego eksperta? / W jakich obszarach pracy księgowych Pana/Pani zdaniem sztuczna inteligencja (AI) nie będzie w stanie zastąpić ludzkiego eksperta? (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań. N księgowi = 150; N przedsiębiorcy = 150

Kierunek: rozwój!

Edukacja i ciągłe doskonalenie zawodowe staną się kluczowe dla księgowych chcących odnieść sukces w przyszłości. Uczelnie i instytucje szkoleniowe będą musiały dostosować swoje programy,

aby uwzględnić nowe technologie i metody analizy danych. Jednocześnie sami księgowi będą musieli przyjąć postawę ciągłego uczenia się, aby nadążać za szybko zmieniającym się środowiskiem technologicznym i biznesowym.

Dr Michał Hendryk

Rzecznik prasowy Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, adiunkt w Katedrze Rachunkowości, Instytucie Ekonomii i Finansów Wydziału Ekonomii, Finansów i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego.

Obecnie księgowi stają przed kilkoma kluczowymi wyzwaniami, które kształtują przyszłość naszego zawodu. Jednym z najważniejszych jest dynamiczny rozwój technologiczny. Wprowadzenie nowych rozwiązań, takich jak KSeF (Krajowy System e-Faktur), oraz coraz powszechniejsze wykorzystanie sztucznej inteligencji wymagają od księgowych kompetencji technologicznych oraz analitycznych. Kluczowe pozostaje jednak posiadanie profesjonalnych kompetencji, w tym stała aktualizacja wiedzy przede wszystkim z obszaru rachunkowości, podatków, kadr i płac. Przykładem może być prowadzona obecnie modernizacja ustawy o rachunkowości, która poszerza zakres raportowania. To sprawia, że mimo rozwoju technologii księgowi w najbliższych latach wcale nie będą mieli czasu na nudę.

Wręcz przeciwnie, dlatego niezwykle ważna jest dbałość o odporność psychiczną na stres związany z dynamicznymi zmianami.

W kontekście wskazanych zmian nie można zapominać o pokoleniu Z, które, choć dopiero wchodzi na rynek pracy, będzie miało istotny wpływ na kształtowanie zawodu księgowego (oraz wielu innych zawodów). Zmiana pokoleniowa, którą będziemy obserwować w najbliższych latach, niesie ze sobą szereg korzyści dla wszystkich na rynku pracy. Doświadczeni księgowi, posiadający ogromną wiedzę i praktykę w obszarze przepisów, standardów oraz etyki zawodowej, mają niepowtarzalną okazję, by podzielić się swoim doświadczeniem z młodym pokoleniem, które dopiero rozpoczyna swoją karierę. Jednocześnie młodzi księgowi będący naturalnymi ekspertami w świecie nowych technologii mogą wesprzeć bardziej doświadczonych kolegów w zakresie digitalizacji, automatyzacji procesów oraz innowacyjnych rozwiązań informatycznych. Taka współpraca, oparta na wymianie doświadczeń i wzajemnym wsparciu, tworzy wyjątkową synergię, z której korzyści czerpać będą obie strony.

Rola organizacji zawodowych, jak i organizacji zrzeszających księgowych również ulegnie zmianie. Będą one musiały nie tylko dbać o standardy etyczne i jakość usług księgowych, ale także aktywnie wspierać członków w rozwijaniu nowych kompetencji i adaptacji do zmieniających się warunków rynkowych.

Podsumowując, przyszłość zawodu księgowego w Polsce jawi się jako pełna wyzwań, ale i możliwo-

ści. Specjaliści, którzy zaakceptują zmiany, zainwestują w rozwój swoich umiejętności cyfrowych i analitycznych oraz będą potrafili połączyć tradycyjną wiedzę księgową z nowoczesnymi technologiami, **staną się niezastąpionymi partnerami w świecie biznesu.** Będą nie tylko strażnikami finansów firm, ale także strategicznymi doradcami, pomagającymi organizacjom nawigować w coraz bardziej skomplikowanym i zorientowanym na dane świecie biznesu.

Wymarzona praca

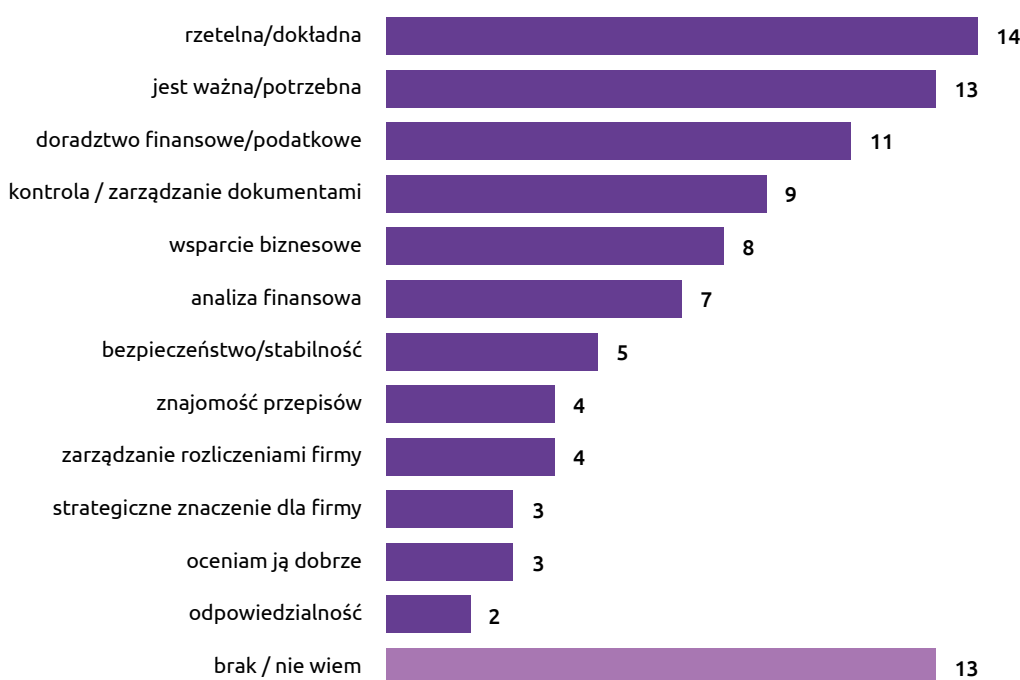
Stabilna i z perspektywą rozwoju

Jednym z wyznaczników stabilności zawodu jest wysokie zapotrzebowanie na specjalistów danej branży. Księgowość zdecydowanie cieszy się mocną pozycją na rynku. Dlaczego? Przyjrzyjmy się perspektywie przedsiębiorców. Z ich punktu widzenia księgowi są gwarantem rzetelności i dokładności w firmie, są ważni, potrzebni, pełnią funkcję doradców finansowych czy podatkowych. Na te konkretne role wskazało prawie 40% badanych. Oprócz tego znaczące okazały się kompetencje księgowych w zakresie: kontroli / zarządzania dokumentami, wsparcia biznesowego oraz analizy finansowej.

Tylko 13% przedsiębiorców nie potrafiło zdefiniować roli księgowych w swojej firmie. Ważne jest jednak to, że problem z jej określeniem miały je-

dynie JDG i małe firmy zatrudniające do dziewięciu pracowników, **nie zaś większe przedsiębiorstwa.**

Jak widzi Pan/Pani rolę księgowego / działu księgowości w Pana/Pani firmie? (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań. N przedsiębiorcy = 150

Oprócz tego, że zawód księgowego jest potrzebny, to jeszcze jest doceniany. Księgowy budzi szacunek przede wszystkim ze względu na to, że:

- posiada szeroką wiedzę i kompetencje (31%),
- łączy umiejętności miękkie z twardą wiedzą branżową (29%),

- zapewnia profesjonalne wsparcie niezbędne w zarządzaniu firmą (27%).

Firmy łączą też swoich księgowych z takimi ważnymi określeniami, jak: **zaufany doradca, strategiczny partner, osoba ułatwiająca optymalizację procesów.**

Proszę wskazać, które określenia pasują do księgowego / działu księgowości w Pana/Pani firmie? (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań. N przedsiębiorcy = 150

Spośród badanych 24% nie podziela pozytywnych opinii, widząc w księgowym jedynie koszt; osobę, która ogranicza swobodę w zarządzaniu finansami; kogoś, kto nie rozumie biznesu i hamuje innowacje.

Co prawda te poglądy nie przeważają, ale jednak prowokują do zapytania o źródła takich postaw u niektórych przedsiębiorców.

Artur Kaczmarek
Dyrektor ds. komunikacji
w e-file.

Analizując wyniki uzyskane na próbie przedsiębiorców, warto zwrócić uwagę na kilka aspektów, które mogą przyczyniać się do ich negatywnej oceny pracy księgowych.

Wielu przedsiębiorców może postrzegać księgowego wyłącznie przez pryzmat jego podstawowych funkcji, takich jak zarządzanie dokumentami i kwestie podatkowe. Księgowość w firmach może jednak odgrywać znacznie bardziej strategiczną rolę – dostarczać analizy, optymalizować procesy finansowe oraz doradzać w kwestiach związanych z rentownością i zarządzaniem ryzykiem. Brak świadomości tych aspektów może prowadzić do redukcji roli księgowego do „kosztu” lub „technicznego specjalisty” – szczególnie w małych firmach, w których księgowość stanowi stały wydatek nieprzynoszący bezpośrednich przychodów.

Warto też zauważyć, że księgowi często są silnie skoncentrowani na kontroli kosztów i stabilności

finansowej firmy, w mniejszym stopniu skupiając się na wspieraniu innowacyjnych działań. Gdy księgowi odradzają podejmowanie ryzykownych inwestycji, może to być odbierane jako działanie ograniczające rozwój i swobodę decyzyjną przedsiębiorcy.

Kolejnym czynnikiem wpływającym na nieprzychylną ocenę księgowych przez ich pracodawców jest brak odpowiedniej komunikacji na linii przedsiębiorca–księgowy. Jeżeli przedsiębiorcy nie mają pełnej wiedzy na temat tego, jak księgowi mogą wspierać ich w rozwoju firmy, mogą nie doceniać strategicznego wkładu, jaki specjaliści ds. rachunkowości mogą wnieść. To z kolei często prowadzi do nieporozumień, a w konsekwencji ograniczenia współpracy do bardziej operacyjnych, a nie strategicznych działań.

Większy nacisk na edukację i komunikację w zakresie strategicznej roli księgowego mógłby pomóc w zmianie negatywnego postrzegania księgowych przez przedsiębiorców. To natomiast przełożyłoby się na lepsze wykorzystanie potencjału księgowości w zarządzaniu firmą. Kluczem do porozumienia i docenienia wartości księgowego jest więc komunikacja.

Stabilność nie oznacza marazmu

Jeśli zawód stabilny to taki, na który jest popyt, to **jednym z odcieni stabilności będzie realna perspektywa rozwoju**. Stabilne zawody nie stoją w miejscu – dostosowują się do rynkowego rytmu, aby nie wypaść z obiegu. Księgowość jest świetnym przykładem takiej dynamicznej profesji.

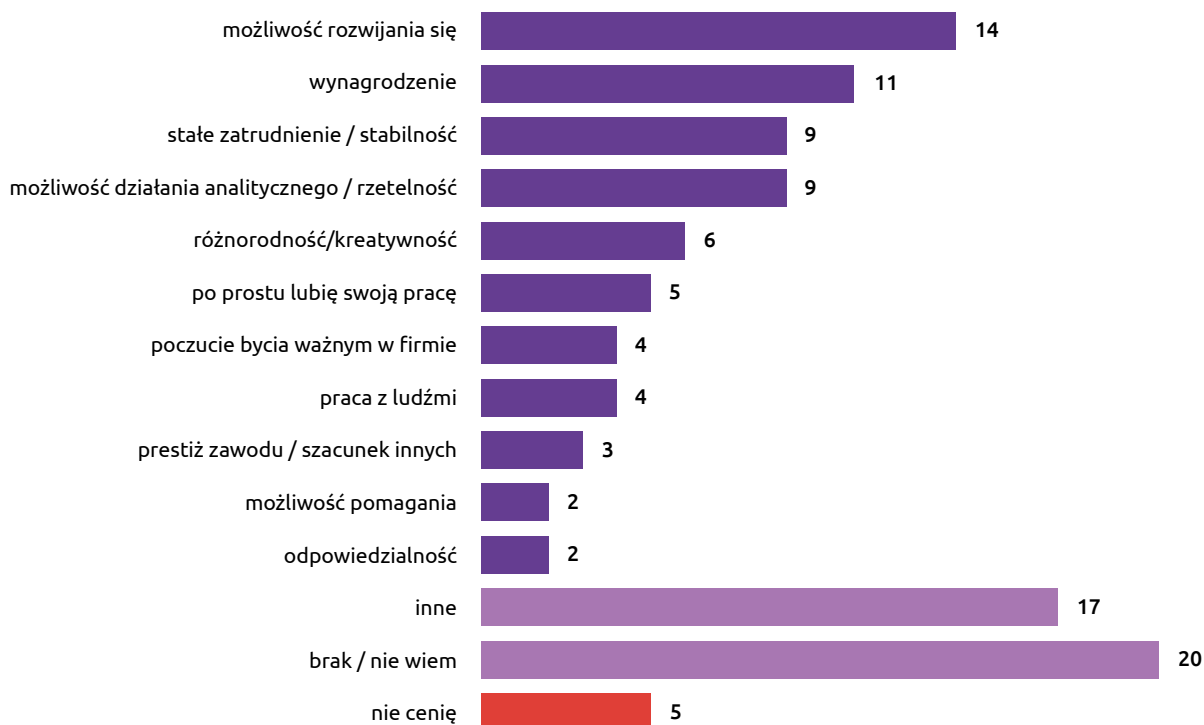
Szybko zmieniające się przepisy i adaptacja do nowych technologii to dla aż 73% księgowych największe odczuwalne wyzwania. **Ale pracownicy właśnie za tę możliwość rozwoju w pierwszej kolejności doceniają swój zawód (14% wskazań)**. Nieco dalej są wynagrodzenie (11%), poczucie stałości zatrudnienia (9%), okazja do działania analitycznego (9%) oraz działania różnorodnego/kreatywnego (6%).

Monika Piątkowska
Doradca podatkowy fillup.

Jeśli przyjrzymy się tym odpowiedziom, to właściwie wszystkie są niezbędnymi komponentami stabilności zawodowej. Kariera w księgowości zaspokaja kluczowe potrzeby pracownika: daje satysfakcję intelektualną, bezpieczeństwo finansowe, poczucie sprawczości i społecznej widoczności. Troska o te elementy buduje stan długofalowej, satysfakcjonującej stabilności.

Za co najbardziej cenisz swój zawód jako księgowy/-a?

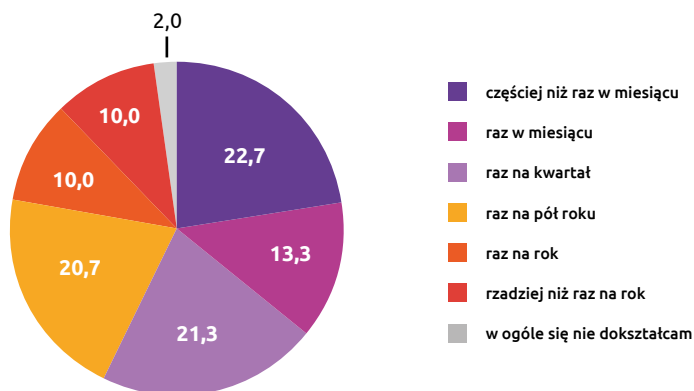

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań. N księgowi = 150

Ciągły rozwój to gotowość na przyszłość

Specyfika samej księgowości sprawia, że zawód księgowego oferuje pracownikom rozległe perspektywy rozwoju. **Poszerzanie kompetencji, tak pożądane na ścieżce kariery, jest tutaj niejako samą istotą zawodu.**

Jak często dokształcasz się w zakresie księgowości (np. udział w szkoleniach, czytanie publikacji branżowych, analiza zmian prawnych)? (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań. N księgowi = 150

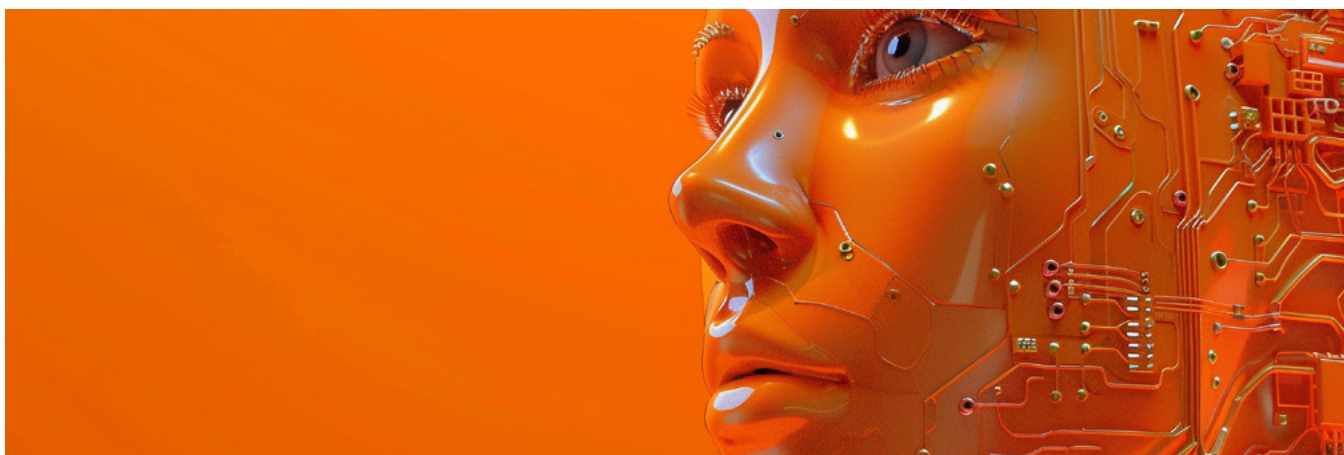
Co ważne, księgowi w Polsce zdecydowanie korzystają z tej możliwości. Blisko co czwarty (23%) doskonali się w dziedzinie księgowości nawet częściej niż raz w miesiącu, a łącznie **ponad połowa badanych (57%)** robi to przynajmniej raz na kwartał.

Dbanie o samorozwój w tym zawodzie jest nie tylko koniecznością wynikającą z tego, że po prostu przepisy szybko się zmieniają, ale też **wyrazem zapobiegliwości**. W miarę jak przedsiębiorstwa rozwijają się i zmagają z coraz bardziej skomplikowanymi regulacjami finansowymi czy wymagającą konkurencją, rośnie zapotrzebowanie na wykwalifikowanych księ-

gowych. **Aż 82% przedsiębiorców potrafi jasno wskazać pożądane w przyszłości kompetencje księgowych – są to przede wszystkim doradztwo strategiczne (33% wskazań), zarządzanie ryzykiem (29%) i zaawansowana analiza danych (29%).** Co ważne – zdaniem przedsiębiorców – w tych obszarach AI wcale nie zastąpi całkowicie księgowych.

Gdzie sztuczna inteligencja nie ma szans z księgowymi?

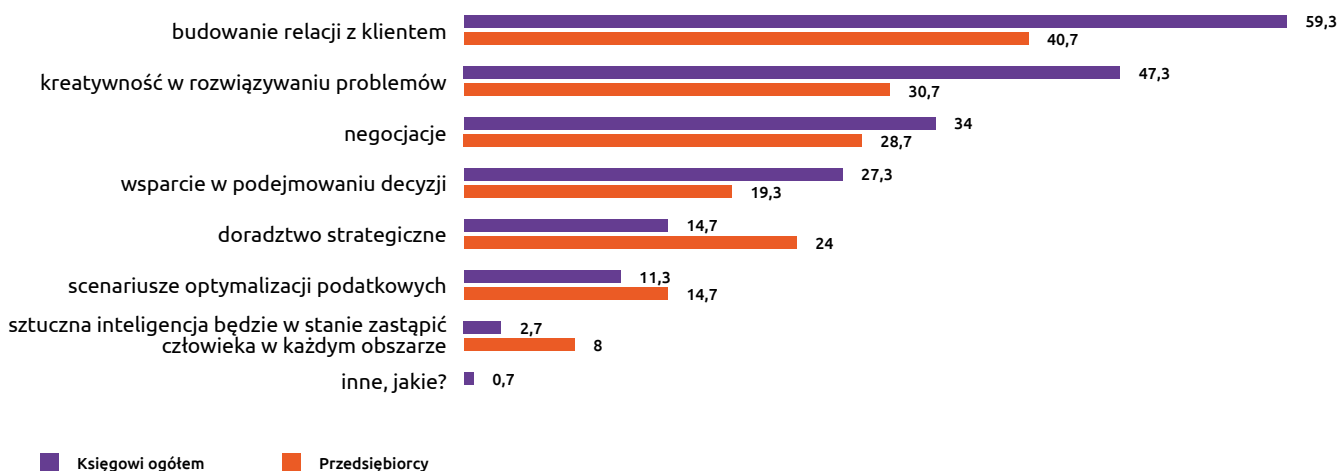
Czarny scenariusz, w którym AI całkowicie wypiera potencjał człowieka, możemy póki co włożyć między bajki. Jedynie 5% wszystkich osób biorących udział w badaniu fillup k24 skłania się ku tej nieco apokaliptycznej wizji. Reszta jasno wskazuje, że w pewnych obszarach pracy księgowej ludzki ekspert pozostanie nieodzowny.

W pierwszej kolejności ze strefy wpływów sztucznej inteligencji zostały wykluczone te trzy pola:

1. **Budowanie relacji z klientem** – obszar księgowości zarezerwowany dla człowieka wg 50% badanych.
2. **Kreatywność w rozwiązywaniu problemów** – obszar księgowości zarezerwowany dla człowieka wg 39% badanych.
3. **Negocjacje** – obszar księgowości zarezerwowany dla człowieka wg 31% badanych.

W jakich obszarach pracy księgowych Twoim zdaniem sztuczna inteligencja (AI) nie będzie w stanie zastąpić ludzkiego eksperta? / W jakich obszarach pracy księgowych Pana/Pani zdaniem sztuczna inteligencja (AI) nie będzie w stanie zastąpić ludzkiego eksperta? (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań. N księgowi = 150; N przedsiębiorcy = 150

Dr hab. Stanisław Hońko
Profesor Uniwersytetu Szczecińskiego, prezes Zarządu Głównego Stowarzyszenia Księgowych w Polsce.

Wyniki ankiety nie zaskakują. Alni żadna inna technologia nie zastąpi księgowych w zadaniach wymagających kreatywności oraz interakcji z kierownikiem czy klientem. Nie bójmy się używać określenia „kreatywny” w odniesieniu do księgowych. Pejoratywny wydźwięk tego określenia jest „zastęga” nefachowych mediów, które szukają taniej sensacji, nie rozumiejąc, na czym polega praca księgowych.

Bardzo podoba mi się odpowiedź „kreatywność w rozwiązywaniu problemów”, ponieważ to sformułowanie w dużym stopniu określa specyfikę naszej pracy. Księgowi mają w swoim DNA wpisany „gen stałego rozwoju” związany z koniecznością stałego dostosowywania się do zmieniającej się rzeczywistości. Nie chodzi tylko o zmienność przepisów, ale również o stałe poszerzanie się oczekiwań odbiorców informacji. Ten gen wiąże się również z dużą otwartością na technologię, szczególnie wówczas, gdy może ona usprawnić naszą pracę. W możliwość zastąpienia księgowych przez technologię mogą uwierzyć tylko osoby nierozumiejące biznesu, postrzegające księgowych stereotypowo. Technologia silnie wpływa na zawód księgowego, ale zdecydowanie go rozwija, a nie zwija.

Księgowi i przedsiębiorcy nie są już jednak tak zgodni przy kolejnych miejscach na liście. Różnice w hierarchii potrzeb między obiema grupami dobrze widać przy:

- 1) **doradztwie strategicznym** – człowiek jest tu nie do zastąpienia wg 24% przedsiębiorców i 15% księgowych,
- 2) **scenariuszach optymalizacji podatkowych** – człowiek jest tu nie do zastąpienia dla 15% przedsiębiorców i 11% księgowych,
- 3) **wspieraniu w podejmowaniu decyzji** – człowiek jest tu nie do zastąpienia dla 19% przedsiębiorców i 27% księgowych.

Nie bez powodu to komunikatywność, cierpliwość, zaangażowanie i empatia są kompetencjami miękkimi najbardziej pożądanymi u księgowych przez przedsiębiorców.

Więcej o kompetencjach współczesnego księgowego przeczytasz na stronach 12-17.

Artur Kaczmarek

Dyrektor ds. komunikacji w e-file.

Patrząc na ogół odpowiedzi księgowych i przedsiębiorców, możemy powiedzieć, że ludzki ekspert jest niezastąpiony na co najmniej trzech polach: interakcji międzyludzkich, kreatywności i doradztwa. To sfery wymagające bardzo wyrafinowanych operacji intelektualnych łączących typowo ludzkie przymioty: intuicję, inteligencję emocjonalną, empatię, znajomość specyficznych społeczno-ekonomicznych kontekstów wymykających się algorytmom. Wszelkie negocjacje i strategie są w biznesie nie tylko pracą na liczbach, ale w dużej mierze właśnie na relacjach. A to oznacza konieczność wnikliwego czytania między wierszami surowych danych.

www.fillup.pl/k24